Ազգ
Azg
armenian daily
24 ՅՈՒՆՈՒԱՐ 1998 ՇԱԲԱԹ #10 (1513)

Աթենքում հրկիզվեց ՀՀ դեսպան Արման Կիրակոսյանի ավտոմեքենան

Երեկ առավոտյան, ժամը 6-ի մոտակայքում, անհայտ անձինք Աթենքում հրկիզել են Հունաստանում Հայաստանի դեսպան Արման Կիրակոսյանի ավտոմեքենան։ Այս մասին հակիրճ լուր ստանալով «Երեւան» տեղեկատվական կենտրոնից, իսկույն հեռախոսային կապ հաստատեցինք Աթենքում մեր դեսպանատան հետ եւ զրուցեցինք անձամբ պրն Կիրակոսյանի հետ։

Պարզվեց, որ դեպքը պատահել է դեսպանի տան մոտ, մայթին կանգ առած մեքենայի վրա, որի մեջ այդ ժամին ոչ ոք չի եղել։ Հրձիգները բենզին են լցրել դեսպանի BMW մակնիշի ավտոմեքենայի առաջամասի տակ եւ հրդեհել, որի հետեւանքով վառվել է շարժիչն ու ամբողջ առաջամասը։ Մեր հարցին, թե այդ արարքը որեւէ կապ ունի՞ վերջերս Հայաստանում եւ Մոսկվայում կատարված ահաբեկչական գործողությունների հետ, դեսպանը կտրուկ ժխտական պատասխան տվեց եւ ավելացրեց, որ դեպքից անմիջապես հետո ժամանած ոստիկանությունը տեղեկացրել է իրեն, որ բռնարարքի պատասխանատվությունն արդեն ստանձնել է տեղական (հունական) «Խղճի հրդեհողներ» ահաբեկչական խումբը, որ վերջին 1 ամսվա ընթացքում, որպես հունական իշխանությունների դեմ բողոք, հրկիզել է շուրջ 40 ավտոմեքենա։ Իսկ մեր այն հարցին, թե ինչպե՞ս է պատահում, որ ՀՀ դեսպանի ավտոմեքենան հայտնվում է այդ «ընտրյալների» ցուցակում, պրն Կիրակոսյանը պատասխանեց. «Ահաբեկչական այդ խմբի թիրախ են դառնում միայն նոր եւ թանկ ավտոմեքենաները»։ Դեսպանն ավելացրեց, որ միայն երեկ 3 ավտոմեքենա է հրդեհվել, որոնցից մյուս 2-ը՝ սովորական քաղաքացիներինը։ Նախնական տվյալներով, եզրակացրեց ՀՀ դեսպանը, այդ բռնարարքն ուղղված չէր Հայաստանի դեսպանատան կամ դեսպանի դեմ։

Մեր կողմից ավելացնենք, որ նշյալ ահաբեկչական խումբը վերջին օրերին սաստկացրել է իր արարքները, քանի որ Հունաստանի ոստիկանությունը վերջերս ձերբակալել է խմբի անդամներից մեկին։

ԱՍՈՒԼԻՍ

Վազգեն Սարգսյան. Ամենակարկառուն անհատներն անգամ իրավասու չեն լուծելու Արցախի հարցը

Գոնե բանակը միասնական է եւ չի խառնվի ներքաղաքական պայքարին

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Հանրապետության ներսում ծայրաստիճան լարված քաղաքական իրավիճակի թելադրանքով երեկ՝ հունվարի 23-ին, ՀՀ պաշտպանության նախարար Վազգեն Սարգսյանն անհրաժեշտ համարեց գնահատել ընթացիկ պահը եւ իր տեսակետները լրատվական մարմինների միջոցով հայտնել հասարակությանը։

«Քաղաքական իրավիճակը Հայաստանում, ցավոք, օր-օրի լարվում է։ Բնականաբար, Արցախի հարցի կարգավորման խնդիրն է։ Ես չէի անդրադառնա Արցախի հարցի կարգավորման քաղաքական խնդրին, քանի որ համարում եմ, որ դա առաջին հերթին երկրի քաղաքական ղեկավարության խնդիրն է։ Սակայն, քանի որ հարցը քաղաքական դաշտից վերջին ժամանակներս տեղափոխվում է բարոյական դաշտ, անձնական դաշտ... ես ստիպված եմ, նաեւ պարտավոր եմ կարծիք հայտնել։

Ի սկզբանե հայտնեմ, որ հարցի մասսայական, համաժողովրդական քննարկմանը ես դեմ եմ։ Իմ խորին համոզմամբ, հարցը նախորոք պետք է քննարկվեր քաղաքական գործիչների մեջ, ՀՀ եւ ԼՂՀ ղեկավարների շրջանակում։ ՀՀ ղեկավարությունը պետք է քննարկեր հարցն իր ընդդիմության հետ, հետո եթե գտնվեր միասնական լուծում, հարցը հանձնվեր ժողովրդին։ Եթե չէր գտնվի լուծում, ապա արդեն տարբեր տեսակետներ, բայց արդեն ձեւակերպված, կներկայացվեին ժողովրդի դատին հանրաքվեի տարբերակով։ Առանց ժողովրդի կարծիքի այս հարցը լուծում չի կարող ունենալ։ Կրկնում եմ, Արցախի հարցը համաժողովրդական է, եւ ամենակարկառուն անհատներին անգամ, չորս, հինգ, տասը մարդու ոչ իրավունք, եւ ոչ այնքան շնորհ է տրված այս հարցը լուծելու։ Այս հարցը բարձրացրել ենք ազգովին, ուստի եւ լուծմանը պետք է մասնակից լինենք ազգովին»։

Այս տեսակետը ներկայացնելով որպես ներածական մաս, ՀՀ պաշտպանության նախարարն այնուհետեւ նախընտրեց խոսել հարցի բարոյական հատվածի շուրջ, նշելով, որ հենց ինքն է ժամանակին (1993-ին եւ 1997-ին) խնդրել համապատասխանաբար Սերժ Սարգսյանին եւ Ռոբերտ Քոչարյանին որոշում ընդունել զբաղեցնելու այսօրվա պաշտոնները։

«Առաջին հերթին ինձ խորապես մտահոգում է հետեւյալը. տեղափոխելով հարցը սոցիալական, անձնական դաշտ՝ ըստ էության սեպ է խրվում հայ ժողովրդի երկու մասերի միջեւ՝ արցախահայության եւ հայաստանահայության։ Նախ ակնարկելով սոցիալական պայթյունները, պատճառաբանելով Հայաստանի ծանր վիճակը Ղարաբաղի հարցով, մենք ուղղակի մղում ենք մեր հասարակությանն այդ կարծիքին։ Պետք է ասել, որ Հայաստանում սոցիալական պայթյունի վիճակ չկա, արհեստականորեն փորձում են ստեղծել այդ վիճակը։ Ընդամենը 9 ամիս, 8 ամիս առաջ շատ ավելի ծանր վիճակ էր, բայց այդ մասին վերջին ժամանակներս խոսող ընկերները չէին խոսում։ Հայաստանում տնտեսական վիճակը վատ է ոչ թե այն պատճառով, որ Արցախի հարց ունենք, այլ այն պատճառով, առաջին հերթին, որ մենք վատ ենք աշխատել. 1995-ից, ըստ էության, մեր կառավարությունները եղել են շատ ծանր վիճակում...

Վերջին երկու տարիներին ՀՀ կառավարությունը չաշխատեց։ Բնականաբար, որեւէ տնտեսական առաջընթաց ակնկալել հնարավոր չէր... Բարդել մեր սոցիալական ծանր վիճակը Ղարաբաղի վրա ամենաքիչը սխալ է։ Եվ երբ խոսվում է տնտեսության մասին, չգիտես ինչու, չի խոսվում Ղարաբաղի որպես տարածքի, հողի մասին, թե ինչ կարգի օգուտներ կարող է տալ Հայաստանին։ Այս մասին տնտեսական ոչ մի վերլուծության մեջ չի նշվում։ Հողն է մնայունը, փողը թուղթ է... Մյուս խնդիրը, որով փորձում են սեպ խրել ղարաբաղցիների երկու հատվածների միջեւ, ղարաբաղցի պաշտոնյաների խնդիրն է, ավելի կոնկրետ Սերժ Սարգսյանի եւ Ռոբերտ Քոչարյանի։

Ես եմ եղել, որ նախ 1993-ին, նախագահ Տեր-Պետրոսյանի ցուցումով, մեկնել եմ Ղարաբաղ Սերժ Սարգսյանի հետ բանակցելու Հայաստան գալու համար, եւ ես եմ 1997-ին գնացել Ստեփանակերտ, բանակցել Ռոբերտ Քոչարյանի հետ, որ նա գա Հայաստան որպես վարչապետ։ Երկու դեպքում էլ տղաները դեմ էին, երկու դեպքում էլ թիմը դեմ էր... Երկու դեպքում էլ տղաները հասուն գտնվեցին եւ եկան Հայաստան»։

Այնուհետեւ Վազգեն Սարգսյանն իր պարտքը համարեց ավելի մանրամասն կանգ առնել հիշյալ երկու պաշտոնյաների գործունեության խնդրի վրա, քանզի վերջիններիս այսօր թիրախ են դարձնում հանրապետությունում հայտնի քաղաքական կազմակերպությունները եւ անձինք, փորձելով նրանց դարձնել քավության նոխազ։

Տես ► էջ 2

ՀՌԱԿ ատենապետը զսպվածության կոչ է անում

Մեր թղթակիցը դիմեց Հայաստանի Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության ատենապետ պրն Հարություն Կարապետյանին, խնդրելով մեկնաբանել կուսակցության դիրքորոշումը վերջին օրերի ահաբեկչական գործողությունների եւ դրանց հաջորդած ներքաղաքական զարգացումների կապակցությամբ։

«Հանրապետական վարչությունում, ասաց պրն Կարապետյանը, քննարկվում եւ վերլուծվում է հանրապետությունում ստեղծված իրավիճակը եւ հնարավոր զարգացումները։ Տագնապալին այն է, որ խիստ վտանգված է նախորդ տարիների ընթացքում հաստատված հասարակական կայունությունը։ Չէ որ այս դեպքում ե՛ւ «խոսքը», ե՛ւ «գործողությունները», ում կողմից էլ որ նախաձեռնվեն, խարխլում են մեր երկրի անվտանգությունը եւ անխուսափելիորեն նաեւ Հայաստանի դիրքերը բանակցային գործընթացում։

Տարբեր կարծիքները, դիրքորոշումները համազգային հիմնահարցի կապակցությամբ չպետք է հանգեցնեն առճակատման, ազգի բաժանման երկու հակադիր ճամբարների։ Ստեղծված իրավիճակում սա կարող է բախտորոշ լինել մեր հայրենիքի համար։ Մի բան ակնհայտ է, որ հնարավոր կորուստների ծանր բեռը կրելու է հայ ժողովուրդը թե՛ Հայաստանում ու Արցախում, եւ թե՛ սփյուռքում։

Այսօր յուրաքանչյուրից՝ իշխանություններ, քաղաքական ուժեր, լրատվական միջոցներ, շարքային քաղաքացիներ, պահանջվում է գերագույն զսպվածություն եւ պատասխանատվություն։ Այս սկզբունքով էլ առաջնորդվում է ՀՌԱԿ-ը իր գործողություններում», եզրակացրեց պրն Կարապետյանը։

Հունվարի 23-ին Ազգային ժողով է հրավիրվել «Հայաստանի Հանրապետություն» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Մեսրոպ Հարությունյանը։ Նրան առաջարկվել է պաշտոնից հրաժարվելու դիմում գրել, ինչը եւ նա արել է։
ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ

Նորածնի դիակ Ճարտարագիտական համալսարանում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ։ Հունվարի 22-ի երեկոյան Հայաստանի ճարտարագիտական համալսարանի մասնաշենքերից մեկում մահացած նորածին է հայտնաբերվել։ Ըստ եղած տեղեկությունների, նորածինը բախտի քմահաճույքին է մատնվել ծննդաբերությունից անմիջապես հետո, ինչը, ըստ ամենայնի, կատարվել է հենց համալսարանի շենքում, եւ մահացել է սառելուց։ Ենթադրվում է, որ ծննդաբերության ժամանակ «մայրը» մենակ չի եղել։

Ինչպես հաջողվեց պարզել Սնարքի թղթակցին, այդ գործի քննությունը վարում է Երեւանի ՆԳ կենտրոնական բաժինը։

ՇՐՋԱՆ

Անկարան եւ Բաքուն փորձում են միասնական «նավթային» դիրքորոշում մշակել

Ալիեւը կայցելի Վրաստան, Ճապոնիա, Թուրքիա

ԱՆԿԱՐԱ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ։ Թուրքիայի նախագահ Սուլեյման Դեմիրելի պաշտոնական հրավերով այս տարվա փետրվարի 11-ին ԱՀ նախագահ Հեյդար Ալիեւը կայցելի Անկարա։ Այդ մասին հաղորդում է Turkish Daily News թերթը, վկայակոչելով «քաջատեղյակ դիվանագիտական աղբյուրներ»։

Ինչպես հաղորդվում է, այցի հիմնական նպատակը Անկարայի եւ Բաքվի միջեւ միասնական «նավթային» դիրքորոշման մշակումն է։ Հատկանշական է, որ Ալիեւի հետ հանդիպումից հետո Դեմիրելը մտադիր է այցելել Թուրքմենստան եւ ԱՄՆ։

Անկարայի կողմից դրսեւորվող «նավթային» խառնաշփոթը հրապարակման մեջ բացատրվում է 21-րդ դարում «աշխարհի էներգառեսուրսների փոխադրման կամուրջ» դառնալու Թուրքիայի ձգտմամբ։ Այս կապակցությամբ Անկարան պետք է մշակի Ռուսաստանի եւ Իրանի հետ մի կողմից, Ադրբեջանի եւ ԱՄՆ-ի հետ մյուս կողմից, հեռանկարային համագործակցության հստակ դիրքորոշում։

Այսօր պաշտոնական Վաշինգտոնը դեմ է Իրանին տարածաշրջանային նավթային պայմանագրերի մեջ ընդգրկելուն, ընդսմին պաշտպանելով թուրքական Ջեյհան նավահանգստով խողովակ գազա-նավթամուղների ցանցի կառուցումը։

Մինչդեռ շատ դիտորդներ համամիտ են, որ չնայած ԱՄՆ-ի «կարգադրություններին», Թուրքիան եւ Թուրքմենստանը փորձում են Վաշինգտոնին թեքել դեպի «իրանական տարբերակը»։ Այս կապակցությամբ հատկանշական է այն փաստը, որ, ինչպես ենթադրվում է, Թուրքմենստանի նախագահ Սափարմուրադ Նիյազովը Վաշինգտոն կմեկնի Թուրքիայի էներգետիկայի նախարար Ջումհուր Էրսումերի հետ։

Այս ամենը առաջիկայում, իսկ հունվարի 24-ին Ալիեւը Թբիլիսիում կմասնակցի Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեի 70-ամյակի հանդիսավոր արարողությանը, որից հետո, արդեն ըստ «Նոյյան տապան» գործակալության, Ադրբեջանի անխոնջ նախագահը 4 օրով մեկնելու է Ճապոնիա։

Ճապոնիայի կառավարության հունվարի 23-ի նիստում արտգործնախարար Օբուչին հայտնել է, որ Ադրբեջանի նախագահը հրավիրվել է վարչապետ Հաշիմոտոյի նախաձեռնած նոր, այսպես կոչված, եվրասիական քաղաքականության շրջանակներում։ Ըստ Ֆրանսպրեսի, այդ քաղաքականությունը նպատակ ունի սերտացնել քաղաքական ու տնտեսական կապերը միջինասիական եւ անդրկովկասյան հանրապետությունների հետ։

digitised by A.R.A.R.@

Ռուսաստանի եւ Հայաստանի միջեւ ոչ մի տարաձայնություն

Տեր-Պետրոսյանը հարգում է Ալիեւին

Այսօր հունվարի 24-ին, Ռուսաստանի Դաշնային ժողովի խորհրդի նախագահ Եգոր Ստրոեւը հանդիպում է Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւի հետ: Սրանով նա կարող է ավարտված համարել իր անդրկովկասյան այցը՝ օրակարգային հանդիպումները, երեք երկրների ղեկավարների հետ: Վրաստանում, օրինակ, ՌԴ պատվիրակությունը, ըստ Եգոր Ստրոեւի, արժանացել էր մեծագույն պատվի ու հարգանքի, եւ Էդուարդ Շեւարդնաձեն իր մշտական ուղեկիցն էր ամեն րոպե: Եվ այս ամենն անկախ աբխազական խնդրի առնչությամբ առկա տարաձայնություններից:

Երեկ՝ հունվարի 23-ին, ՀՀ կառավարական հյուրատանը, Եգոր Ստրոեւը հրավիրել էր մամուլի ասուլիս, որին ներկա էր նաեւ Բաբկեն Արարքցյանը: Լեւոն Տեր-Պետրոսյանը չկար եւ դժվար է ասել, թե ի՞նչ նկատի ուներ ՌԴ դաշնային ժողովի խորհրդի նախագահը, բերելով Էդուարդ Շեւարդնաձեի օրինակը: Եվ եթե միայն Եգոր Ստրոեւը չի եղել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի ուշադրության կենտրոնում (ինչը, ի դեպ, տրամաբանական է, հաշվի առնելով ներքաղաքական իրավիճակը), ապա վերջինս, այնուամենայնիվ, հանդիսանում էր ՌԴ պատվիրակության ղեկավարի խոսքի եւ պատասխանների առանցքը: Այս մասին քիչ հետո...

Ռուսաստանի պատվիրակությունը հարուստ էր քանակապես եւ բազմաշերտ էր լծակային առումով. գործարար մարդիկ, առանձին երկրամասերի նահանգապետներ, առանձին հիմնավոր հանրապետությունների նախագահներ եւ այլն: Առանձնահատկությունը հետեւյալն էր.

ա) ծանոթանալ տարածաշրջանային գործընթացներին եւ հասկանալ դրանց նրբությունները,

բ) հետեւել տարածաշրջանային իրադարձություններին ԱՊՀ գործունեության եւ կապերի հետագա զարգացման համատեքստում:

Ասուլիսի ընթացքում Եգոր Ստրոեւը գոհունակություն հայտնեց այցի արդյունքներից, առանձնապես շեշտելով տարաձայնությունների իսպառ բացակայությունը՝ համագործակցության բոլոր բնագավառներում: Իր կարծիքով, փոխհարաբերությունների արդի փուլը, իր ամենից պատկերավոր արտահայտումն է գտել Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետեւյալ ձեւակերպման մեջ. «Եթե խոսելու լինենք խնդիրների մասին, ապա կարող ենք սահմանափակվել մեկ ձեւակերպմամբ՝ ոչ մի խնդիր չկա»: Մեզ ծանոթ է այս բանաձեւը: Նկատենք, որ Եգոր Ստրոեւի հանդիպումը Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի հետ ուղղակի նախորդում էր ասուլիսին: Եգոր Ստրոեւը հարկ համարեց նշել, որ ՌԴ-ն եւ ՀՀ-ն միշտ միասին են հանդես եկել նաեւ միջազգային ասպարեզում, իսկ ԱՊՀ շրջանակներում հատկապես Հայաստանն է համագործակցության ամրացման ամենից կայուն եւ վստահելի օղակը:

Հարցուպատասխանի տրամաբանությունը գտավ իր բնականոն զարգացումը ղարաբաղյան հիմնախնդրի կարգավորման տարբերակների շուրջ: «Այսօր ես մանրամասն չեմ կարող խոսել այդ հարցի շուրջ: Վաղը հանդիպում ունեմ Հեյդար Ալիեւի հետ, եւ դրանից հետո միայն Ադրբեջանում, ես կարող եմ ավելի մանրամասն խոսել խնդրի վերաբերյալ: Միեւնույն ժամանակ, ձեզ համար գաղտնիք չէ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանի մոտեցումը, ինչի մասին նա խոսում է բացեիբաց: Նա կողմնակից է խնդրի փուլ առ փուլ լուծման տարբերակին եւ Հայաստանի... Լեռնային Ղարաբաղի հովանու տակ գտնվող հողերի մի մասի վերադարձմանը Ադրբեջանին... Նա խնդրեց ինձ փոխանցել իր հարգանքը Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւին...»:

Եգոր Ստրոեւի ասուլիսային խոսքը հաճախ էր ընդմիջվում տպավորիչ խոստովանություններով ի փառաբանումն հայ ժողովրդի անցյալի եւ ներկայի... Ի դեպ, ներկայի մասին. գաղտնիք չէ, որ ղարաբաղյան հարցի կարգավորման վերաբերյալ Հայաստանում այսօր գոյություն ունեն երկու տարբեր տեսակետներ եւ, որ ավելի կարեւոր է, այդ տեսակետների բախում: «Նոյյան տապան» գործակալության թղթակցի հարցին, թե կփոխվի՞ ՌԴ վերաբերմունքը Հայաստանի նկատմամբ այս կամ այն տարբերակի գործնական ընդունման դեպքում, ՌԴ դաշնային ժողովի խորհրդի նախագահը պատասխանեց. «Հայաստանի եւ Ռուսաստանի փոխհարաբերությունները այսօր չէ, որ ձեւավորվել են: Նրանք ունեն մեծ եւ հարուստ պատմություն: Հիմարություն կլինի մտածել, որ ինչ-որ պատահականությունների հետեւանքով Ռուսաստանը կարող է վերանայել իր մոտեցումը Հայաստանի նկատմամբ: Ոչ, Ռուսաստանը չի փոխի իր դիրքորոշումը Հայաստանի հանդեպ»:

Այնուհետեւ Եգոր Ստրոեւը խոսեց երկու երկրների տնտեսական համագործակցության աշխուժացման անհրաժեշտության մասին, նշելով, որ Հայաստանը հոյակապ շուկա է ռուսաստանցի արդյունաբերողների համար, իսկ Ռուսաստանը վաղուց արդեն կարոտ է զգում... «հայկական ոսկերչական իրերի, խաղողի եւ ցիտրուսների»:

ԱՐԻՍ ՂԱԶԻՆՅԱՆ

Բրիտանական շաբաթ. «Գործարար» սեմինար Թեքեյան կենտրոնում

Բրիտանական շաբաթվա գործարար հանդիպումները շարունակվում են: Երեկ Թեքեյան մշակութային կենտրոնում Միդլենդ-Արմենիա բանկը հրավիրել էր սեմինար «Գործարարներին տրվող ծառայությունները թեմայով»: Նպատակը բանկի առեւտրային ծառայությունների մասին հստակ պատկերացում ստեղծելն էր: 1998-ին կառաջարկվեն հետեւյալ ծառայությունները. փաստաթղթային ակրեդիտիվների թողարկում եւ դրանց մասին ծանուցում (ներմուծողների եւ արտահանողների համար), ակրեդիտիվների ներքո կարժեքավորվեն մուրհակները, կառաջարկվեն մաքուր ներմուծման վարկեր (CIL) կամ վարկեր ներմուծման դիմաց (LAI), 180 օր տեւողությամբ, առաքումից առաջ կամ հետո արտահանման ֆինանսավորում, փաստաթղթային ինկասո, առեւտրա-վարկային տեղեկատվություն, բանկի հաճախորդները կներկայացվեն HSBC խմբի մյուս բանկերի հաճախորդներին եւ օտարերկրյա շուկաներում հնարավոր գործընկերներին, փոխանցումների համակարգը կկատարելագործվի՝ հասցեատիրոջը հասցնելով առաքումները նույն օրում, նոր ծառայությունների շարքում կհայտնվեն նաեւ ապրանքների պահեստավորման, ապահովագրության, բանկի գրասենյակից դուրս իրականացվող (hexagon) գործարքները: Միդլենդ-Արմենիան կշարունակի նաեւ խորհրդատվական գործունեությունը:

Բանախոսները մանրամասնեցին յուրաքանչյուր ծառայության մասին տեղեկատվությունները: Միդլենդ-Արմենիայի գլխավոր գործադիր տնօրեն Ջերեմի Հանթը նշեց, որ ստեղծման օրից ի վեր բանկն ունի մեծ թվով հաճախորդներ, որոնք մասնավորապես հետաքրքրվում են բանկային ակրեդիտիվներով: Միջազգային առեւտրում գործում են 4 եղանակներ, որոնցից 2-ի՝ փաստաթղթային ակրեդիտիվների եւ ինկասոյի դեպքում բանկերի դերը հատկապես կարեւոր է: Բանկերը որպես ֆինանսական կազմակերպություն միջազգային առեւտրի գործարքներում առաջարկում են իրենց փորձառությունը, տրամադրում են առեւտրային կամ վարկային տեղեկություններ, որ շատ կարեւոր է թե՛ վաճառողի, թե՛ գնորդի համար, ֆինանսավորում են արտահանողներին եւ ներմուծողներին, ու, ինչպես հայտնեցին բանախոսները, Հայաստանում մտադիր են շեշտը դնել արտահանողների սպասարկման վրա: Բանկը հաճախորդներին դուրս է բերում նաեւ առեւտրային ծառայությունների եւ կապի համաշխարհային ցանցեր (կապի տարբերակներից մեկը hexagon-ն է):

Ներմուծողի առաջնային մտահոգությունն է ապրանքը ստանալ ժամանակին եւ լավ պահպանված վիճակում, իսկ արտահանողինը՝ ժամանակին ստանալ վճարը:

Փաստաթղթային ակրեդիտիվները գրավոր պարտավորություններն են թողարկող բանկի կողմից, եւ դրանք խիստ կարեւորվում են միջազգային առեւտրում: Ակրեդիտիվ բացելով՝ գնորդը վստահություն է ներշնչում վաճառողին:

Բանախոսները հանգամանորեն կանգ առան նաեւ hexagon առեւտրային ծառայությունների վրա: Հրավեր ուղղվեց նաեւ Հայաստանի բանկիրներին՝ մասնակցելու փետրվարի 22-27-ը Լոնդոնում տեղի ունենալիք 7 երկրների՝ Հայաստանի, Եգիպտոսի, Վրաստանի, Հորդանանի, Լիբանանի, Սիրիայի եւ Ռումինիայի բանկիրների հանդիպմանը, ուր կքննարկվեն բիզնեսի, առեւտրային գործընկերներ գտնելու, ապրանքների մարկեթինգի, ներդրումների, ԶԼՄ-ներում գովազդի հարցեր: Սեմինարի նախագահն է բրիտանական արդյունաբերական կոնֆեդերացիայի եւ «Բրիթիշ էրուեյզի» տնօրեն սըր Քոլին Մարշալը:

ԱՆՈՒՇ ԳԱԼՍՏՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ամենակարկառուն անհատներն անգամ իրավասու չեն...

Սկիզբը էջ 1

«Նախ Սերժ Սարգսյանի մասին: Նա եկավ 1993-ին, Վազգեն Մանուկյանից հետո, երբ ՀՀ-ում պաշտպանության նախարար չէր գտնվում: Եվ Սերժ Սարգսյանի ավանդը Ղարաբաղի պաշտպանության, Հայաստանի պաշտպանության կազմակերպման մեջ, Հայաստանի ներքին գործերի նախարարության աշխատանքների կազմակերպման մեջ անուրանալի է: Գոնե ՊՆ-ում դուք չեք գտնի որեւէ հրամանատարի, որը կասկածի Սերժ Սարգսյանի ազնվությանը, քաջությանը:

Ռոբերտ Քոչարյան. նա եկավ Հայաստան, երբ Հայաստանի տնտեսությունը, բյուջեն, քաղաքական կյանքը կաթվածահար վիճակում էին:

Ինն ամսվա ընթացքում Ռոբերտ Քոչարյանը հրաշքներ գործել չէր կարող, բայց ինն ամսվա ընթացքում նրան հաջողվեց 12 ամսվա բյուջեն կատարել: Հաջողվեց կայունացնել տնտեսությունը, հաջողվեց վճարել բոլոր պարտքերը, աշխատավարձերը, թոշակները, հաջողվեց ստեղծել պլասդարմ հետագա հաջողությունների համար: Եվ ես գոնե չեմ սխալվել, որ գնացել եմ նրա հետեւից: Ես այս ամենի մասին չէի կարող չխոսել, որովհետեւ իրենք չէին կարող նստել այստեղ խոսել, որովհետեւ հարվածը գոտկատեղից ներքեւ էր ուղղվում: Երբ Ռոբերտ Քոչարյանին մեղադրում են ինչ-որ մարդկանց պատճառով... այդ մարդկանց, վերջին հաշվով, կարելի է փոխել, բայց այդ մարդկանց մեղքերը բարդել Քոչարյանի վրա, Քոչարյանով Ղարաբաղի ժողովրդին շինել քավության նոխազ... դա, մեղմ ասած, վատ բան է: Վաղը մյուսները կարող են Քոչարյանի վրա բարդել հացի թանկացումը եւ այդ կարգի մի շարք բաներ...

Մեղադրել Ռոբերտ Քոչարյանին՝ ստեփանակերտցի լինելու մեջ, նույնն է, եթե ինձ մեղադրեն դավալեցի լինելու մեջ, կամ, որ ես ծնվել եմ չորեքշաբթի»:

Այնուհետեւ, խոսելով հանրապետության ներքաղաքական կյանքի «ահաբեկչական» վերջին դրսեւորումների մասին, Վազգեն Սարգսյանն ասաց. «Ես անգամ չեմ համարձակվում դրանք մահափորձ համարել, որովհետեւ մահափորձեր, սպանություններ, ցավոք սրտի, այս երկրում եղել են՝ աղաղակող: Շատ ցավալի են այս փաստերը, սակայն այսպես մեկեն՝ գլխապատառ մեկնաբանություններ տալը չեմ հասկանում: Յուրաքանչյուր իրեն հարգող քաղաքական գործիչ պետք է սպասեր, թե ինչ արդյունք կունենա հետաքննությունը: Եթե չի սպասում, ուրեմն ես էլ եմ ինձ իրավունքներ տալիս մի շարք բաների մասին խոսելու: Եթե խոսում ենք ընդհանրապես ենթադրությունների մասին, ապա իմ ենթադրությունները շատ ավելի ծանրակշիռ են: Ուրեմն գնացեք ու հարցրեք նույն Ռուբենին, թե ո՞վ իր հետ խոսեց հունվարի 12-ին, եւ ո՞վ ասաց, որ իր դեմ մահափորձ է լինելու: Եթե ուզում եք իմանալ ավելի խորը ենթադրությունների մասին, տա Աստված, որ Արծրուն Մարգարյանը շուտ ապաքինվի, հարցրեք Արծրուն Մարգարյանին, թե ո՞վ այդ նույն օրը հանդիպեց իրեն, կանչեց եւ ասաց, քանի որ նախազգուշացրել էին Ռուբենի մասին, հիմա նորից նախազգուշացնում են Անդրանիկ Քոչարյանի, մյուսի, ձեր մասին: Ձեզ հետ այդ նույն բանը լինելու է: Ո՞վ, ինչո՞ւ, ինչպե՞ս է լինելու, եւ ձեզ նրանք կտան այդ անձնավորության անունը: Այդ անձնավորությունը, այսպես կոչված, այս թեւից չէ: Եվ դեռ պետք է ճշտել մեքենայի վրա կրակե՞լ, թե՞ կրակեցին: Եվ եթե իրենք իրավունք ունեն ենթադրությունների, ապա ես առավել ծանրակշիռ իրավունք եւ փաստարկներ ունեմ»:

Վազգեն Սարգսյանն անթույլատրելի եւ անհիմն համարեց «ներմուծված ղարաբաղյան ահաբեկչության» վարկածը...

«Ղարաբաղյան համարներով մեքենանե՞ր, ղարաբաղցի տեռորիստնե՞ր... ազնիվ չէ, անբարոյականություն է: Ղարաբաղի տեռորից այսօր չպետք է վախենալ: Ղարաբաղը տեռորի կարիք չունի: Ղարաբաղից պետք է վախենալ այն օրը, երբ 250 հազար մարդ՝ անտուն, անօթեւան, վիրավորված, զինված կլցվի Երեւան: Եթե գնանք արտասահմանյանների կանխատեսած ճանապարհով:

Արհեստական էր այս ամենը... Չկա այդպիսի բան, սուտ է, կեղծիք է, մի հավատացեք: Դուք հասկանո՞ւմ եք ինչ է լինելու սրանից հետո, եթե մեր ժողովուրդը հավատա, եթե մենք չպայքարենք կեղծիքի դեմ...

Կասկածի որդը մեզ ուտելու է... մեզ ջհանդամը պետությանն է ուտելու...

Ցավոք սրտի, ավելի ու ավելի շատ կազմակերպությունների, անհատների, գործիչների են փորձում ներքաշել այս վատ խաղի մեջ: Իհարկե, առաջին հերթին ՆԳ եւ ԱԱ նախարարությանը: Թե ո՞վ է ուզում արդեն 6 ամիս, 1 տարի դառնալ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար, ձեզ քաջ հայտնի է: Թե ինչի՞ են ուզում, հայտնի է. 1999-ին ընտրություններ են, եւ առանց ներքին գործերի միջամտության այդ մարդիկ ուղղակի չեն կարող դեպուտատ դառնալ:

...Իսկ ի՞նչ կատարվեց, երբ Համբարձում Գալստյանին սպանեցին՝ իրենց լավագույն ընկերոջը: Ինչո՞ւ չպահանջվեց հրաժարականը ՆԳ նախարարի: Վարդգես Պետրոսյանին սպանեցին... Ինչո՞ւ չհամարվեց, որ Հայաստանում սոցիալական պայթյունալի վիճակ է ստեղծվել: Հարցեր են, որոնք շատ պարզ պատասխաններ են ակնկալում: Ցավոք սրտի, փորձում են այս պայքարի մեջ ներքաշել նաեւ պաշտպանության նախարարությանը: Մի շարք էմիսարներ հանդիպել են մի շարք հրամանատարների, ստացել են պատշաճ պատասխան, փառք Աստծո, ես որեւէ կասկած չունեի... հետո հասարակության մեջ տարածեցին, որ մահափորձ է կատարվել Վահրամ Խորխոռունու վրա, այսօր արդեն խոսում են, որ պայթեցվել է Մանվել Գրիգորյանի Արշալույսի տունը եւ այսպես շարունակ: Հարցնում են, հարկ եղած պահին ի՞նչ եք անելու... հավաստիացնում եմ, ոչինչ չենք անելու: Հայաստանի զինված ուժերը ստեղծված են կռվելու արտաքին թշնամու դեմ: Հայաստանի զինված ուժերը քաղաքական պայքարին չեն խառնվելու: Եվ որեւէ մեկը թող հույս չունենա, որ Հայաստանի զինված ուժերը կարող են ներքաշվել այս խաղի մեջ»:

Վերջավորելով իր խոսքը, Վազգեն Սարգսյանը խոսեց եւս մեկ վտանգի մասին՝ կապված արդեն միջազգային հանրության վերաբերմունքի հետ: Ըստ իրեն, նման շահամոլ խաղերի հետեւանքով կարող է ձեւավորվել ահաբեկիչ մի ազգի իմիջ, որից դուրս գալու համար կպահանջվեն տասնամյակներ:

«Չգիտես ինչո՞ւ ՌԴ-ում օրվա մեջ՝ հինգ, վեց, տասը սպանություն, հարյուր մահափորձ է լինում, հեռուստատեսությամբ ցույց են տալիս, բայց ոչ մեկի մտքով չի անցնում, վեր կենան ասեն՝ Ռուսաստանը տեռորիստների երկիր է: Հատկապես իշխող կուսակցության մտքով չի անցնում այդ բանն անել»: Պատասխանելով լրագրողների հարցերին, պաշտպանության նախարարը նշեց Ռոբերտ Քոչարյանի հրաժարականի անկարելիության մասին, ի սկզբանե սխալ համարեց Լեւոն Զուրաբյանի դժգոհությունն Արցախի ղեկավարությունից («Արցախը միջամտում է իր ճակատագրի եւ մեր՝ հայ ազգի ապագայի խնդրին»), ամբողջովին չժխտելով ՀՅԴ գործիչների նկատմամբ իրականացված հայտնի գործընթացը, այնուամենայնիվ ընդունեց նաեւ իշխանությունների սխալը («եղել են մեղավորներ, եղել են դեպքեր, սակայն, ինչպես, իհարկե, յուրաքանչյուրս ունի իր մեղքի բաժինը. ես իմ մեղքի բաժինը վերցնում եմ ինձ վրա»), եւ չհերքեց Ռոմիկ Ղազարյանի սադրիչ գործունեության մասին ենթադրությունը. «Ինչ վերաբերում է Ռոմեն Ղազարյանի դեպքին, ապա դեռ պետք է ճշտել՝ կրակե՞լ են արդյոք, ո՞վ է կրակել...»:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 562941, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET: azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Տնօրենություն / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 581841
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone 521635
47 Hanrapetoutian st.
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընթացիկ

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Հայաստանում առկա է իշխանության քրեականացում

Քաղաքական նկատառումներով ահաբեկչություն կատարած առաջին մարդը, ավելի ճիշտ նախամարդը, երեւի եղել է այն քարանձավային վայրենին, ով ցեղապետին սպանել է ցեղապետ դառնալու համար։ Մարդկության հետագա հազարամյակների կյանքն այս առումով ոչինչ չի փոխել. փողկապով, թե՞ առանց փողկապի, համալսարանական դիպլոմով, թե՞ առանց դիպլոմի, սեփական, թե՞ վարձկանի ձեռքերով հանում իշխանության ահաբեկչություն կատարող մարդը, միեւնույն է, նույն քարանձավային վայրենին է, նույն քստմնելի նախամարդը։ Քաղաքական նույնիսկ ամենաքաղաքակիրթ պայքարն իրենից իդեալականորեն «մաքուր» լինել չի կարող, այն ենթադրում է կրքերի որոշակի շիկացում, իսկ շիկացած մթնոլորտում հնարավոր են նաեւ ավել կամ պակաս շեղումներ վարքագծի ընդունելի նորմերից։ Մարդը կարող է ափերից դուրս գալ եւ ասել բաներ, որոնց համար հետո կարող է ափսոսալ։ Կարող է նույնիսկ գիտակցորեն կամ անգիտակցաբար նենգախոսել, ստել, զբաղվել ամբոխավարությամբ եւ այլն, եւ այլն (հատկապես վերջին 8-10 տարիներին լիուլի «վայելեցինք» այդ «հրաշալիքները»)։ Ի վերջո դրանք ուղղելի են. մարդը կամ ինքը կզղջա եւ ներողություն կխնդրի, կամ ժամանակը ճշմարտությունը ջրի երես կհանի, կամ ժողովուրդը բացը չորից կջոկի։ Իսկ ահաբեկչության հետեւանքներն անուղղելի են։ Քաղաքական նկատառումներով սպանության զոհ դարձածներին այլեւս ոչ ոք կյանք վերադարձնել չի կարող։

Մեզանում քաղաքական սպանությունները (թեեւ, չբացահայտված) նորություն չեն։ Քանի դեռ բացահայտված չեն, այնուամենայնիվ, մի բարակ հույս մնում է, որ դրանք (Գալուստյան, Յուզբաշյան, Ղանդիլյան եւ այլք) քաղաքական չէին։ Իսկ ահա վերջին օրերին հասարակությանը ցնցած մահափորձերը, մանավանդ ուղղված նախագահի թիկնազորի պետին ու ներքին գործերի հրամանատարին, որոնք, բարեբախտաբար, վտանգավոր ելքի չհանգեցրին, քաղաքական ենթատեքստի առումով կասկածի տեղ չեն թողնում։ Ամենաահավորն այն է, որ հասարակական լսարանը բացարձակապես համոզված է, թե այդ ահաբեկչությունները «ներիշխանական զզվոտցի» արդյունք են։ Իսկ սա հազար անգամ վտանգավոր է, քան հազար «Դրո» կամ «31-ի գործ» միասին վերցրած, որովհետեւ երբ նույնիսկ ենթադրենք, որ «Դրոն» ու «31-ի գործերը» միֆ չէին, առավել հեշտ է նկատել, որ կանխվեցին քրեական ճանապարհով իշխանության նվաճման փորձերը։ Իսկ այս մահափորձերը, ավաղ, վկայում են, որ քրեական հանցագործներն արդեն իսկ գտնվում են իշխանության ոլորտներում, քանզի միահամուռ ենթադրությունն այն է, որ այս կերպ իրար հետ հաշիվ էին մաքրում հենց այդ ոլորտներին պատկանողները։ Համենայն դեպս, կառավարող ՀՀՇ կուսակցության հունվարի 21-ի «հայտարարությունը» որեւէ դատարանի տեղ չի թողնում, ի լուր ժողովրդի ու աշխարհի մասնանշելով, որ ապակայունացման թիկունքում արցախյան հարցի քաղաքական կարգավորման շուրջ վերին ոլորտներում տիրող տարակարծություններն են։ Խիստ հատկանշական է, որ ՀՀՇ վարչությունը կոչ է անում «քաղաքական բանավեճում չօգտագործել անվայելուչ բառապաշար ու անընդունելի հնարքներ»։ Արի ու մի ասա նո՞ր խելքի եկաք. նույն բանը քանիցս ինքներդ չե՞ք ասել, թե՞ սա հերթական ամբոխավարություն է, նման այն բանին, երբ հերձվածողը մեջբերումներ է անում «Աստվածաշնչից»։

Այժմ անկարելի է հստակ ասել ո՞ւմ «ձեռքի գործն» են վերոհիշյալ ահաբեկչությունները։ Իշխանության մի թեւը ներկայացնողները այս անթույլատրելի «եղանակով» մյուս թեւին իրենց «ո՞ւժն» են ցույց տալիս, թե՞ հենց այդ մյուս թեւն է փորձում ապակայունացնել վիճակը, որպեսզի մեղքը դիմացինի վրա բարդելով «չեզոքացնի» նրան եւ ամրապնդի սեփական դիրքերը։ Որն էլ հաստատվի, մեզ համար եզրակացությունն անմխիթարական է. Հայաստանում առկա է իշխանության քրեականացում, եւ հարկ է շատ լուրջ մտածել, թե ինչպե՞ս մաքրենք այդ ոլորտի ավգյան ախոռները։ Հապաղել չի կարելի, քանի դեռ Հայաստանը չի վերածվել ինքնախժռվող հասարակության դժոխքի։

ՌԱՖԻԿ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Փախստականները՝ կրկնակի աղետյալի դերում

Վթարային իրադրություն Աղբյուր Սերոբի թիվ 50 հասցեում

Երեկ փախստականների մի տպավորիչ «պատվիրակություն» էր եկել «Ազգի» խմբագրություն։ Բանն այն է, որ Արաբկիրի քաղաքապետարանը վերջնագիր է ներկայացրել Աղբյուր Սերոբի թիվ 50 շենքում (կահույքի ֆաբրիկայի մոտ) 10 տարի առաջ բնակություն հաստատած փախստականների գրեթե 50 ընտանիքների (այդ թվում՝ հաշմանդամների եւ ծերերի)՝ պահանջելով մինչեւ մարտի 1-ը ազատել «ապօրինի զբաղեցրած, իրացման ենթակա բարաքատիպ կառույցը», հակառակ դեպքում («տրված հանձնարարականը ժամանակին չկատարելու եւ միտումնավոր խոչընդոտներ ստեղծելու դեպքում») սպառնալով օրենքով սահմանված համապատասխան միջոցներ կիրառել նրանց դեմ։ «Հանձնարարականում», որ ներկայացվել է բոլոր բնակիչներին առանձին-առանձին, պարզաբանվում է հետեւյալը. նշված շենքի նախկին բնակիչները 10 տարի առաջ վերաբնակեցվել են Աղբյուր Սերոբի եւ Բալայան փողոցները միացնող մայրուղու շինարարության նպատակով։ Սակայն շինարարությունը չի իրականացվել, տները ժամանակին չեն քանդվել, ինչը թույլ է տվել ապօրինաբար զբաղեցնել հիշյալ կառույցը։ «Տարիների ընթացքում շենքի կոնստրուկցիաները քայքայվել են եւ գտնվում են վթարային վիճակում, որտեղ բնակվելը խիստ վտանգավոր է, ուստի քաղաքապետարանը որոշել է առաջիկայում իրացնել», ասվում է «հանձնարարականում»։

Ավելորդ չէ հիշեցնել, որ տարիների ընթացքում քայքայվել եւ վթարային վիճակում է գտնվում մայրաքաղաքի բնակելի շենքերի ճնշող մեծամասնությունը, քանի որ վերջին տասնամյակում պետությունը որեւէ լումա չի ներդրել բնակարանները գեթ մասնակիորեն (ասենք, ներքին կոմունիկացիաների կտրվածքով) վերանորոգելու համար, իսկ սեփական միջոցներով վերանորոգում իրականացնելն այսօր քչերի մենաշնորհն է։ Բնակիչների անվտանգության ազնիվ մտահոգությամբ առաջնորդվելու դեպքում մեր քաղաքապետարաններն ստիպված կլինեին դատարկել իրենց տարածքներում գտնվող բնակարանների կեսից ավելին, այնպես որ շարժառիթը բերեւս այլ է։ Փախստականները, համենայն դեպս, նշեցին, որ շենքում տեղազննումներ չեն կատարվել եւ իրենց սպառնացող վտանգի մասին մտահոգությունն անհասկանալի է, մանավանդ ժամանակի ընթացքում իրենք հնարավորության սահմաններում բարելավել եւ բարեփոխել են զբաղեցրած բնակարանները։

Հանձնարարականը լռում է այն մասին, թե որտեղ կարող են բնակություն հաստատել շենքի ապօրինի «վարձակալները», քաղաքապետարանում որեւէ այլընտրանք չեն առաջարկում «վթարված» բնակարանների փոխարեն եւ, փախստականներից մեկի հավաստմամբ, պարզապես «դուրս են շպրտել» իրենց ուղարկելով փախստականների վարչություն։ Վարչության պետ Մեխակ Գաբրիելյանը, սակայն, նույնպես ոչինչ չի առաջարկել փողոցում հայտնվելու վտանգի առաջ կանգնած մարդկանց։ «Ի՞նչ անենք, ո՞ւմ դիմենք։ Իրանի դեսպանատո՞ւն գնանք, ԱՄՆ-ից քաղաքական ապաստա՞ն խնդրենք։ Թաղապետս ընտրելու ժամանակ, թեեւ ձայնի իրավունք չունեինք, ամեն մեկիս երեք անգամ ընտրել տվին, հիմա ավելո՞րդ ենք», զայրանում են նրանք շենքն ազատելու «անհետաձգելիությունը» կապելով «չիչկաներից» մեկի քեռու կամ եղբոր որդու համար պալատ կառուցելու «անհրաժեշտության» հետ։

Գուցե, իրականում, ապօրինի զբաղեցրած տարածքն ազատելու պատճառներն անհամեմատ հիմնավոր են, սակայն մի՞թե այդպես, առանց ձեւականությունների, ձմռան կեսին փողոց են շպրտում մարդկանց, որ իրենց մեղքով եւ ցանկությամբ չեն հայտնվել փախստականի, այս դեպքում կրկնակի աղետյալի վիճակում, եւ մի՞թե նրանց դժբախտության ակունքներում կանգնած, այսօր երկրի բախտը տնօրինող պարոնայք ոչ մի պարտավորություն չունեն նրանց նկատմամբ։

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՀԱՄԱՌՈՏ

«Հանրապետություն» միավորումը սպասում է

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ «Հանրապետություն» միավորումը, ինչպես ենթադրում եւ սպասում էին շատերը, վերջին օրերի ներքաղաքական իրավիճակի ու գործադիր իշխանության փոփոխության առաջարկների հետ կապված հարցեր դեռ չի քննարկել եւ հայտարարություն չի ընդունել։ Առավել հավանական է, որ միավորման մեջ մտնող կուսակցությունները առանձին-առանձին հայտարարություններ անեն, որի առաջին օրինակը տվել է սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցությունը՝ հունվարի 22-ի հայտարարությամբ, որով լիովին պաշտպանում է ՀՀՇ վարչության հայտարարությունը։ Սակայն, մեր ունեցած տեղեկությունների համաձայն, միավորման կուսակցությունների դիրքորոշումները վերջին օրերի իրադարձությունների վերաբերյալ ոչ բոլոր կետերում են համընկնում։

Նաեւ Հայաստանի առաջադիմական միացյալ կոմունիստական կուսակցություն

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ ՀՀ արդարադատության նախարարության կոլեգիայի հերթական նիստում գրանցվեց Հայաստանի առաջադիմական միացյալ կոմունիստական կուսակցությունը, որի նախագահն է Վազգեն Սաֆարյանը։ Գրանցում ստացան նաեւ Համակարգչային եւ տեղեկատվական համակարգերի հայկական ասոցիացիա, «Վարդանանք» միություն, «Տապան» էկո-ակումբ, Պեկինյան ակումբ, «Պատուհան» ընկերակցություն, երիտասարդ ուսուցիչների ակումբ, «Խոյ-Սալմաստ» բարեգործական միություն. Օժանդակող խումբ հասարակական կազմակերպությունները, «Ախ Ավետիս» հայկական բարեգործական մշակութային միություն եւ Ապագա սերունդ միությունների կանոնադրությունների մեջ կատարված փոփոխությունները։ Գրանցվեցին նաեւ ոռոգման ջրի օգտագործողների «Ամանոր», «Նաիրի-97», «Արտամետ», «Արագած», «Տարոնիկ», «Գոռ», «Ղազար Փարպեցի -15», «Ուրցաձոր», «Բաղրամյան -1» սպառողական ընկերությունները։

ԲԵՅՐՈՒԹ

«Հայկազեան հայագիտական հանդէսի» 16-րդ հատորը

Բեյրութի Հայկազյան համալսարանական քոլեջը լույս է ընծայել իր հերթական, թվով արդեն 17-րդ «Հայկազեան հայագիտական հանդէս» արժեքավոր հայագիտական տարեգիրքը։ Հանդեսը համարվում է հայագիտական լավագույն պարբերականներից մեկն ամբողջ աշխարհում։

Հատորի նյութերը ընդգրկում են հնագույն ժամանակներից մինչեւ մեր օրերը։ Հեղինակների խճանկարը եւս բազմազգի է. բանասերներ, պատմաբաններ, աստվածաբաններ եւ ընդհանրապես հայագետներ Հայաստանից, սփյուռքի տարբեր գաղթօջախներից, ինչպես նաեւ օտար գիտնականներ։

Այս պատկառելի հատորի տեսությունը թողնելով համապատասխան հայագիտական պարբերականներին, ներկայացնում ենք նրա բովանդակած նյութերի հեղինակներին եւ վերնագրերը (վերնագրերում հնարավոր են սխալներ՝ տեղեկատվությունը անգլերենով ստացված լինելու պատճառով-Գ. Յ.).

Բաբկեն Հարությունյան. «Ծոփքի շրջանը ըստ աշխարհացույցի» (էջ 11-43).

Գեղամ Բաղալյան. «Տարոնի Սբ. Հովհաննես վանքի 1445 թ.-ի կոնդակը» (էջ 45-68).

Արտակ Մովսիսյան. «Արամ կոչված երկիրը» (էջ 69-80).

Արթուր Բեյլերյան. «Դոմինիկյան մի կրոնավորի անտիպ տեղեկագիրը Մարդինի 1915 թ. ջարդերի մասին» (էջ 81-106, նախաբանը եւ ծանոթագրությունները՝ հայերեն, փաստաթուղթը՝ ֆրանսերեն).

Քրիստոֆեր Ուոքեր. «Բրիտանիան եւ հայկական ցեղասպանությունը - Անդրադարձներ 1995 թ.-ին» (էջ 107-116, անգլերեն).

Զավեն Մսրլյան. «Գեւորգ Ե կաթողիկոսի հեռագիրը եւ դաշնակից ուժերու 1915 թ. մայիսի միացյալ հայտարարությունը» (էջ 117-125).

Անդրանիկ Դաքեսյան. «Հայերը Թուրքիո մեջ Առաջին աշխարհամարտեն ետք (1919-1938)» (էջ 127-156, անգլերեն-ուսումնասիրության մի մասը տպվել էր «ՀՀՀ»-ի 15-րդ հատորում, 1995 թ.).

Լեւոն Վարդան. «Պատմության, պատմագրության եւ հարակից հարցերու մասին» (էջ 157-204).

Մուրադ Հասրաթյան. «Շինարարական աշխատանքների պլանավորումը ուշ միջնադարյան Հայաստանում» (էջ 205-218).

Լեւոն Մինասյան. «Մի կարճ ամփոփագիր Նոր Ջուղայի հին առանձնատների մասին» (էջ 219-243).

Հենրիկ Բախչինյան. «Բաղդասար դպիր. կյանքն ու գործը» (էջ 245-262-ուսումնասիրության առաջին մասը տպվել է «Հիւսիսեան հայագիտական հանդէսի» առաջին հատորում, Բեյրութ, 1993, էջ 54-63).

Պետրոս Հովհաննիսյան. «Նիկողայոս Ադոնցը որպես հայ եկեղեցու պատմագիր» (էջ 263-286).

Հ. Ներսես Ներսեսյան. «Սրբազան պատարագի ծիսակատարության մի շարք աստվածաբանական հասկանիշները» (էջ 287-298).

Վեր. Վահան Թութիկյան. «Հայաստանյայց առաքելական եւ ավետարանական եկեղեցիների սրբությունները» (էջ 299-310, անգլերեն).

Կառլեն Միրումյան. «Հովհաննես սարկավագի գրական ժառանգությունը որպես փիլիսոփայական եւ [illegible]» (էջ 311-329).

Հ. Անդրանիկ Կռանյան. «Բառերու մյուս կողմը (մաս Ե)» (էջ 331-373).

Վարդան Մաթեւոսյան. «Հայերը Արժանթինի մեջ. նոթեր մենաբանության մը առթիվ» (էջ 375-391).

Գրիգոր Հակոբյան. «Հրանդ Ասատուր՝ հայ գրականության տեսաբանն ու պատմագիրը» (էջ 393-422).

Ինգրիդ Լեյեր Սըմաան. «Կավանող փողոցի հայկական անկլավը (սոցիալական պատմություն եւ խորհրդավոր վեպ)» (էջ 423-438, անգլերեն-Ջեյն Հադդադի գրությունների վերլուծումը).

Պետրո Սիմոնյան. «Մեհյան»՝ արեւմտահայ գրականության գեղագիտական թեքումներու հավաքածոն» (էջ 439-463).

Ժիրայր Դանիելյան. «Ռուբեն Զարդարյանի կենսագրությունը (հավելումներ, ուղղումներ, ճշդումներ)» (էջ 465-494).

Կարինե Ավետյան «Արարատ» հայագիտական հանդեսը» (էջ 495-511).

Երվանդ Պարսումյան. «Տիրան Աճեմյան (1902-1991)» (էջ 513-554).

Բացի վերոհիշյալներից, Հայկազյան համալսարանական քոլեջի դասախոսներից Արա Սանջյանը անգլերեն գրախոսել է հայությանը առնչվող անգլերեն հետեւյալ երեք հրատարակությունները.

Մեծ Տունջայ եւ էրիկ Յան Ցյուրխեր (խմբ.). «Սոցիալիզմն ու նացիոնալիզմը Օսմանյան կայսրությունում (1876-1923)» (էջ 555-560).

Ռիչարդ Հովհաննիսյան. «Հայաստանի Հանրապետություն-Դ հատոր. Մահիկի եւ մուրճի միջեւ. բաժանումը եւ խորհրդայնացումը» (էջ 561-566).

Անտրո Լայցհինգեր. «Կովկասը եւ ոչ սրբազան դաշինքը» (էջ 567-573).

Շուրջ 600 էջանոց «Հայկազեան հայագիտական հանդէսի» 16-րդ հատորի շնորհանդեսը կայացել է հունվարի 14-ին՝ Հայկազյան համալսարանական քոլեջում՝ լիբանանահայ մտավորականության ընտրանու մասնակցությամբ։

ԳԵՎՈՐԳ ՅԱԶԸՃՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

Կրթություն

«Տնօրենափոխության» բուռն գործընթաց՝ կրկնակի ճակատով կամ կրթական հեղափոխություն՝ նոր սցենարով

Տարիներ շարունակ հանրակրթության թիվ 1 հիմնահարցը դասագրքային արկածախնդրությունն էր, որը կրթության նախարարության համակարգում տեղի ունեցած կադրային փոփոխությունների ճանապարհով կասեցվեց մի կողմից հասարակական կարծիքի ճնշման, մյուս կողմից՝ ուսուցիչներ-տնօրեններ օղակի գերակշիռ մեծամասնության դիմադրության հետեւանքով: Այժմ դպրոցական բարեփոխումներն այլ ուղղություններով են զարգանում, սակայն, դատելով վերջին տարվա ընթացքում տեղի ունեցող «տնօրենափոխության» բուռն գործընթացից, ցնցումների ալիքը մտադիր չէ թողնել դպրոցը:

Հանրապետության ողջ տարածքում «միասնական կրթական քաղաքականություն» վարելու մենաշնորհն, ըստ կրթության եւ գիտության նախարարության կանոնադրության, վերապահված է նախարարությանը: Սակայն տեղական ինքնակառավարման մասին ՀՀ օրենքի ընդունումից հետո նախարարությունը վերածվել է գրեթե բացառապես «օրենսդիր» մարմնի՝ զրկվելով իր իսկ ենթակայության կրթական հաստատությունները վերահսկելու լծակներից: Բարեփոխումները նախաձեռնում է նախարարությունը, իրականացնում՝ մարզային կրթության բաժինները (Երեւանում՝ քաղաքապետարանի կրթության վարչությունը), եւ չի բացառվում, որ աջ ձեռքը կարող է չիմանալ, թե ինչ է անում ձախը, կամ որ ավելի վատ է, աջը կարող է անել հակառակն այն բանի, ինչ անում է ձախը՝ սրանից բխող հետեւանքներով: Նախարարությունն, օրինակ, անմասնակից է տնօրենների ազատման-նշանակման գործառույթին, որ կրթության բաժինների, ավելի ճիշտ՝ դրանց պետերի բացառիկ իրավասությունն է: Մինչդեռ «տնօրենափոխության» նպատակային («սեւեռուն») գործընթացով կարելի է եւ «սարեր շուռ տալ», նույնիսկ կրթական բարեփոխումների հունը փոխել ինչ-ինչ շրջանակների ցանկալի ուղղությամբ՝ ազատվելով անցանկալի տնօրեններից: Միաժամանակ օգտակարի եւ հաճելիի համադրությամբ, կարելի է լուծել, անշուշտ, նաեւ հարակից, ասենք, պաշտոնների առուվաճառքի խնդիրներ: Ասվածը, հասկանալի է, ենթադրությունների ոլորտից է, սակայն ոչ անհիմն՝ այնքանով, որքանով դպրոցի տնօրենի պաշտոնը ոչ հեռու ապագայում շահութաբեր եւ ըստ այդմ մրցունակ դառնալու հեռանկար ունի:

Վերադառնանք, սակայն, «տնօրենափոխության» գործընթացին, որի շորշոփն արագորեն տարածվում է մայրաքաղաքի դպրոցներում, այսպես կոչված «սերնդափոխության» ալիքով, որ, ինչպես «Առավոտի» թղթակցին հավաստել է քաղաքապետարանի կրթության վարչության պետ Սերգեյ Պողոսյանը, սպառված է, քանզի կենսաթոշակային տարիքի հասած տնօրենները, որոշ եզակի բացառություններով, ազատվել են աշխատանքից՝ հետխորհրդային դժվարագույն պայմաններում մի կերպ «շահագործված» դպրոցները զիջելով թարմ, ասում են, խոստումնալից ուժերի: (Մեր տվյալներով, աշխատանքից ազատված տնօրեններին տեղ-տեղ փոխարինել են գիտությունների թեկնածուներ, նույնիսկ դոկտորներ: Առայժմ դժվար է ասել, որքանով նրանք բավարարում են կրթական հաստատությունների ղեկավարներին ներկայացվող մանկավարժական աշխատանքի փորձ ունենալու պահանջը. նոր նշանակումների արդյունավետության աստիճանն ի հայտ կգա արդեն առաջիկա մի քանի տարում): Երեւանի քաղաքապետ Վանո Սիրադեղյանը, որ ՀՀՇ նախագահ դառնալուց քիչ առաջ ստանձնել էր իր իսկ ստեղծած տնօրենների խորհրդի նախագահի դերը, խորհրդային ժամանակներից դեռեւս պահպանված կրթահամակարգը ՀՀ իշխանությունների որդեգրած «պետական շինարարությանը» (կապիտալիստացմանը) համապատասխանեցնելու ջատագով է եւ «համապատասխանեցումն» սկսել է հատկապես տնօրենների նոր թիմ հավաքելուց: Այսպես, 1997-98 թթ. ուս. տարվա նախաշեմին պաշտոնազրկվեցին միանգամից 28 տնօրեններ: Գրեթե նույն թվով տնօրեններ (գործընթացի արագությունը նախանձելի է) աշխատանքից ազատվեցին տարվա կեսին ձմեռային արձակուրդների հենց սկզբում): Հանուն արդարության ասենք, որ ազատված տնօրեններից մի քանիսի հետ աշխատանքային պայմանագրերն, այնուամենայնիվ, ուսումնական պրոցեսը չձախողելու մտահոգությամբ, երկարաձգվել են մինչեւ տարեվերջ: Արագ «տնօրենափոխության» գործընթացը, սակայն, տարածվում է նաեւ մեկ այլ ուղղությամբ՝ հանրակրթական հաստատություններում կառավարման նոր ձեւի ներդրման ճանապարհով:

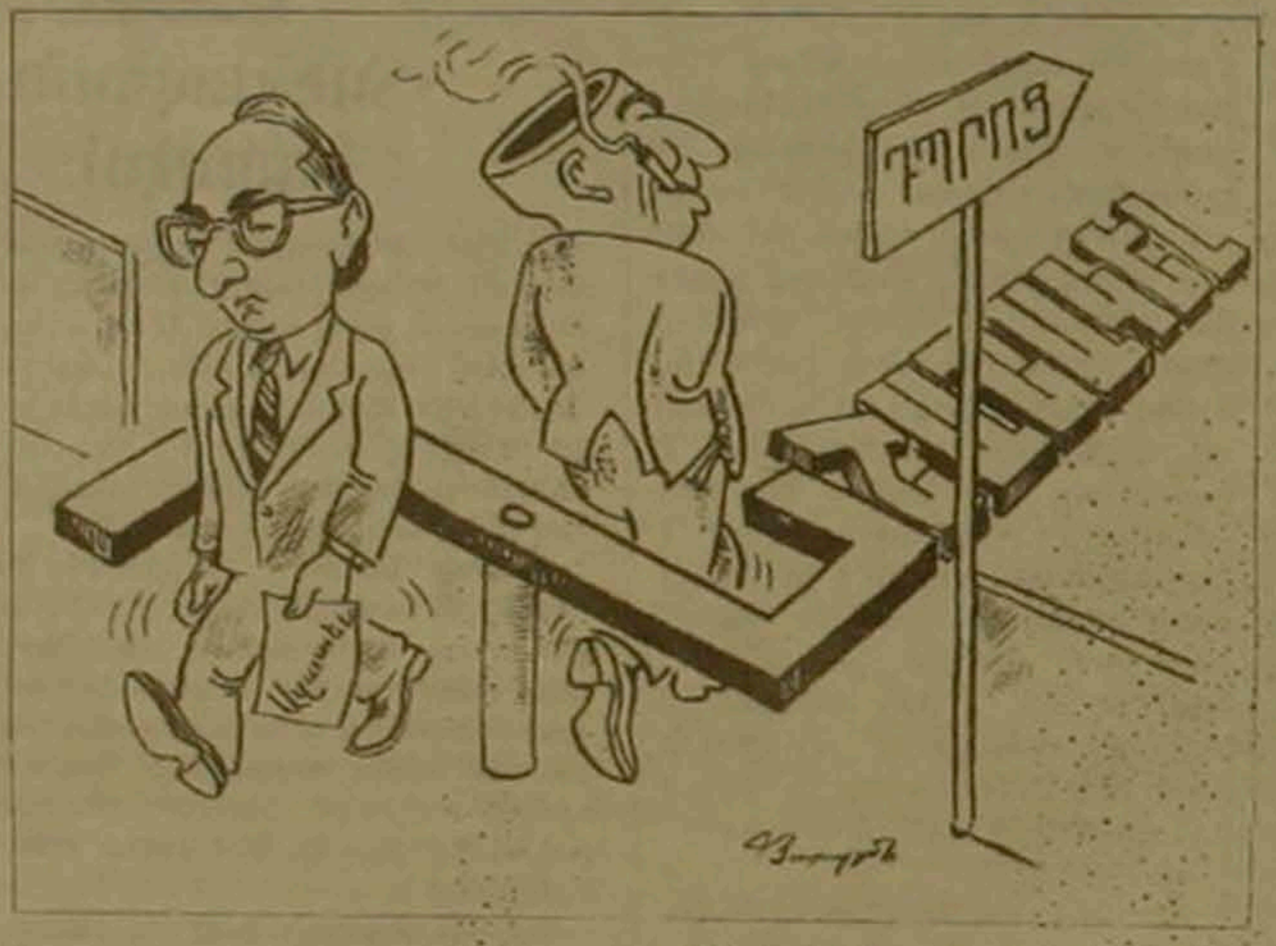

Դպրոցների կառավարման խորհուրդներ. ինքնակառավարո՞ւմ, թե՞ սովորական վարչարարություն

Կառավարման նոր ձեւի անցման նպատակն, ըստ կրթության նախարարության միջնակարգ կրթության վարչության պետ Արա Ավետիսյանի, դպրոցի ինքնակառավարման, ինքնաֆինանսավորման ապահովումն է կառավարման խորհուրդների միջոցով, դպրոց-համայնք կապի ամրապնդումը: Խորհուրդները ձեւավորվում են դպրոցի ներկայացուցիչներից (որ ընտրում են մանկավարժական խորհուրդները), ծնողներից (որ առաջադրում են ծնողական խորհուրդները) եւ նշանակովի անդամներից, որ նշանակվում են վերադաս մարմնի՝ մարզերի (Երեւանի քաղաքապետարանի) կրթության բաժինների պետերի կողմից: Դպրոցի կենսագործունեության (ուսումնական գործընթացի, ֆինանսատնտեսական գործունեության) հետ կապված խնդիրները քննարկվում են խորհրդի նիստերում, եւ վերջինիս որոշումը հիմք է ծառայում հաստատության գործադիր տնօրենի համար՝ դպրոցը որպես տնտեսություն ղեկավարելու գործառույթն իրականացնելիս:

Խորհրդի կազմը, որի լիազորությունների ժամկետը 3 տարի է, համալրվում է 3-9 հոգուց, կախված աշակերտների թվից: Այս՝ ոչ այն է ընտրովի, ոչ այն է նշանակովի մարմինն իր գործունեությունն սկսում է նրանից, որ մրցույթ է հայտարարում գործադիր տնօրենի տեղի համար: Մրցույթի արդյունքներով էլ խորհուրդն ընտրում է տնօրենին, տեսականորեն, նախարարության սահմանած չափանիշների հիման վրա:

ՀՀ պետական հանրակրթական հաստատության կառավարման նոր ձեւի անցնելու կարգի համաձայն, անցումն իրականացվում է աստիճանաբար՝ մինչեւ 2001 թվականը ներառյալ, ըստ հաստատությունների պատրաստվածության աստիճանի: Կառավարման խորհրդի ստեղծման նախաձեռնությունը (առաջարկի ձեւով) վերապահվում է ինչպես համայնքին (ծնողական խորհուրդ, համայնքի ավագանի), դպրոցին (մանկավարժական խորհուրդ), այնպես էլ վերադաս մարմնին (մարզպետ, Երեւանում՝ քաղաքապետ կամ կրթության նախարարություն): Առաջարկը «քննարկվում է հաստատության մանկավարժական խորհրդում եւ հաստատվելու դեպքում, որոշումը ներկայացվում է վերադաս մարմնին՝ նշելով նոր համակարգին անցնելու նպատակահարմարությունը եւ նախընտրելի ժամկետը»: Վերադաս մարմինն իր հերթին, հաստատության պատրաստվածությունից ելնելով, որոշում է կայացնում նոր համակարգին անցնելու մասին, եւ միայն դրանից հետո, 30 օրվա ընթացքում կազմակերպում խորհրդի ձեւավորումը՝ ծնողական խորհրդի եւ հաստատության թեկնածուների ընտրություն համապատասխան խորհուրդների նիստերում, «սեփական» թեկնածուների նշանակում:

Կառավարման նոր ձեւի անցնելու վերաբերյալ ՀՀ կառավարության հուլիսի 11-ի որոշման համաձայն, խորհրդի կազմում պետք է ընդգրկվի մանկավարժական եւ ծնողական խորհուրդների առնվազն մեկական թեկնածու: Քանի՞սը, նշանակովի անդամների թվակազմի նկատմամբ ինչպիսի՞ հարաբերակցությամբ՝ արձանագրված չէ ոչ նշված որոշման, ոչ էլ նախարարության սահմանած կարգի մեջ, եւ այս բացթողումը, կարծում ենք, դպրոցների «ինքնակառավարումը» վարչարարության ուղի դուրս բերելու իրական վտանգ է պարունակում:

Այս մտահոգությանն առնչվող «ինչպե՞ս է իրականացվում կառավարման նոր ձեւի ներդրումը» հարցին ի պատասխան, պրն Ավետիսյանն ասաց. «Առաջին փուլում, բնականաբար, պետք է առաջանային հարցեր՝ մի կողմից ոչ լիարժեք կանոնակարգման, մյուս կողմից՝ վարույթից եկող հակասությունների հետ: Այդ առումով քաղաքապետարանն իրավացի էր, երբ առաջին փուլում փոքր թվով դպրոցներում կառավարման խորհուրդներ ստեղծելու խնդիր դրեց՝ ընտրելով «նորույթին» քիչ թե շատ պատրաստ հաստատություններ: Խորհուրդների ստեղծման գործընթացում պետք է որ ապահովվեր դպրոց-համայնք կապի ամրապնդման, դպրոցի ինքնուրույնության բարձրացման գաղափարը: Սակայն տարակուսանք է հարուցում, որ առայժմ ստեղծված բոլոր խորհուրդներում (այս պահին գաղափարը փորձարկվում է մայրաքաղաքի 5 դպրոցներում) նշանակովի անդամների թիվը միշտ գերազանցել է դպրոցի (այդ թվում ծնողական խորհրդի) ներկայացուցիչների թվին: Ասենք, եթե դպրոցը ներկայացրել է 2 թեկնածու, խորհուրդն ընտրվել է 5 հոգուց, եթե երեքն է առաջարկել, չորսը նշանակվել են եւ այլն: Սա, միայն վատը չմտածելով հանդերձ, կանխորոշում է մի իրավիճակ, երբ միշտ կարելի է, մեկ ձայնի առավելությամբ քվեարկելով, հարցեր լուծել (ասենք, գործադիր տնօրեն ընտրել): Այլ կերպ ասած, դպրոցի ինքնակառավարման նկատմամբ ձեւական մոտեցում է ցուցաբերվում: Մինչդեռ խնդիրն այն է, թե նշանակված անդամները տվյալ դպրոցի հետ ինչ կապ ունեն, որքանով օգտակար են, ինչ կարող են տալ դպրոցին: Եթե գաղափարի հիմքը դպրոցին օգնելն է, ապա պետք է օգտագործվի տվյալ դպրոցի «տարածքում» ապրող մեր մշակույթի երախտավորների, գիտնականների մտավոր ներուժը»:

Քաղաքապետարանում հարցին այլ կերպ են նայում, «վերադասի» դիրքերից

Քաղաքապետարանի կրթության բաժնի պետ Սերգեյ Պողոսյանի հետ չափավորից բարձր եւ հակառակ (բարձրից չափավոր) «տոնայնությամբ» ընթացած զրույցից, ընդհանուր բաժնի պետ Ռոզա Զուլհակյանի եւ բաժնի իրավաբանի հետ «երկխոսությունից» պարզեցինք, որ քաղաքապետարանում խնդիրն այլ տեսանկյունից են դիտում: Այստեղ անվերապահորեն համոզված են, որ կառավարման խորհրդի նշանակովի անդամների թիվը պետք է գերազանցի դպրոցի «ընտրյալներին», քանզի «պետական դպրոցը պետք է վերահսկվի պետության կողմից, որի ներկայացուցիչը կրթության բաժինն է», այլապես դպրոցը կդառնա մասնավոր անձանց «բոստանը»: Իբրեւ անվիճելի փաստարկ ասվում է, որ տնօրեններ փոխելը միշտ էլ քաղաքապետարանի (կամ նախկինում գործող համարժեք ատյանների) գործն է եղել: (Մեր կարծիքով, եթե մինչեւ հիմա եղածը լավ չլիներ, բարեփոխման անհրաժեշտություն հազիվ թե ծագեր): Ըստ պրն Պողոսյանի, վերադասն իրավունք ունի մերժելու կառավարման նոր ձեւին անցնելու ներքեւից (դպրոցից, համայնքից) եկող առաջարկը, եթե հաստատությունը «խակ է», այսինքն, բարեփոխմանն անպատրաստ: Մինչդեռ հակառակը բացառված է, դպրոցը քանի՞ գլուխ ունի, որ համարձակվի քննարկել վերադասի կամքը եւ, առավել եւս, չհնազանդվել վերջինիս: Իսկ եթե դպրոցն, այնուամենայնիվ, դեմ է խորհրդի ստեղծմանը, դպրոցի խնդիրները կարելի է լուծել առանց դպրոցի մասնակցության, իբրեւ դպրոցի «ինքնավարության» գերագույն դրսեւորո՞ւմ-Լ. Պ.):

Երեւանի քաղաքապետի 1997 թ. սեպտեմբերի 16-ի որոշման համաձայն, մայրաքաղաքի դպրոցների «խորհրդայնացումն» առաջին «մոտեցմամբ» նախատեսվում է իրագործել 2 տասնյակ համեմատաբար բարվոք դպրոցներում: Առայժմ, մի դեպքից բացի, երբ հայտարարված մրցույթում հաղթել է դպրոցի տնօրենը (որն, ի դեպ, նշանակվել էր նախասեպտեմբերյան «տնօրենափոխության» ընթացքում), կառավարման նոր ձեւի անցումն ուղեկցվել է տնօրենի փոփոխությամբ: Այսպես շարունակվելու դեպքում լավ դպրոցների տնօրեններին «պատժելու» յուրօրինակ ավանդույթ կարող է ձեւավորվել՝ կառավարման նոր ձեւի անցնելու «սոուսով»՝ իբրեւ ապացույց այն բանի, որ յուրաքանչյուր լավ գաղափար կարելի է «փչացնել» տեղերում՝ վարկաբեկելով, տվյալ դեպքում, դպրոցական բարեփոխումների «խորհրդայնացման» տեսականորեն հեռանկարային, քաղաքակիրթ աշխարհում փորձարկված գործընթացը: Ի դեպ, Համաշխարհային բանկը խոստացել է կլորիկ գումարներ զոհաբերել Հայաստանում հանրակրթության բարելավմանը՝ կառավարման խորհուրդների լիարժեք ներդրման պայմանով: Առավել եւս կարեւոր է, որ սկսված գործընթացը չեղվի անհայտ կամ, որ ավելի վատ է, սխալ ուղղությամբ: Պետք է ենթադրել, որ կրթության նախարարությունը հետեւողական կլինի եւ օրենսդրորեն «նվազած» իրավասությունների շրջանակում իր իսկ նախաձեռնած բարեփոխումներին տեր կանգնելու հնար կգտնի:

ԼԻԼԻԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ՄԱՅՐԵՆԻ

Ուղղենք, որ էլ չսխալվենք

«Ազգ», 05.11.97. Համարում տեղ գտած մի շարք օտարաբանությունների փոխարեն պետք էր գործածել դրանց հայերեն համարժեքները, այն է «տրանսպորտային միջոց- փոխադրամիջոց», «սերտիֆիկատ- հավաստագիր», «լիցենզիա- արտոնագիր», «ռեկետ- բռնաշորթում», «ֆունկցիա- գործառույթ» «ռեկլամել- գովազդել»:

«Ազգ», 21.11.97. «Անդրադառնալով հանրապետական ուսխորհրդի կանոնադրությանը, համագումարը որոշեց հանձնարարել վերջինիս լրամշակել ու իրավական փորձաքննություն անցկացնել... եւ միայն հետո կանոնադրությունը ներկայացնել հաստատման»: «Վերջինիս»-ը թեեւ նկատի ունի «ուսխորհուրդ»-ը, սակայն տվյալ շարադրությամբ վերաբերում է «կանոնադրություն» բառին, եւ ստացվում է, որ կանոնադրությունն ինքը պետք է... կանոնադրությունը լրամշակի եւ այլն: Նման շփոթից կարելի էր խուսափել «վերջինիս»-ի փոխարեն գրելով «ուսխորհրդին» բառաձեւը: Այսպիսով կունենայինք «Անդրադառնալով հանրապետական ուսխորհրդի կանոնադրությանը համագումարը որոշեց հանձնարարել ուսխորհրդին այն լրամշակել... եւ միայն հետո ներկայացնել հաստատման»:

Նույն տեղում. «...ջեռուցման վարձավճարը վճարում են 50 տոկոսով...»: Միեւնույն «վճար» արմատով երկու բառերը կողք-կողքի գրելու անհրաժեշտություն չկար: Պետք էր գրել «վարձը վճարում են»:

Նույն տեղում. «Ցավով՝ անդրադառնալով մեր այսօրվա մշակույթի հիմնականում անմխիթար եւ իշխանությունների կողմից անտարբերության մատնված նրա վիճակին»: Այստեղ «նրա» բառը ավելորդ է:

«Ազգ», 27.11.97. «...կայանալ բազմազգյա արվեստների եւ նրանց ներկայացուցիչների փոխադարձ եւ բարեբեր շփումների դաշտում»: Պետք է լիներ «բազմազգ» («բազմազգյա» բառ չկա):

Նույն տեղում. «...ուշադրություն է դարձվում քաղաքի թանգարանային ողջ համակարգի վրա...»: Նախընտրելի է «թանգարանային ողջ համակարգին»:

Համարում տեղ գտած հետեւյալ օտար բառերի փոխարեն պետք էր գործածել դրանց հայերեն համարժեքները, այն է «միլիտարիզացիա- ռազմականացում», «ատելյե- այստեղ արվեստանոց», «ստրատեգիա- ռազմավարություն»:

«Ազգ», 28.11.97. «Փավստոս Բյուզանդի (նախկինում Ռուբենի, ավելի ուշ Սվերդլովի) թիվ 13 տունը...»: Նշված փողոցը ոչ թե «ավելի ուշ», այլ «ավելի վաղ» է կոչվել Սվերդլովի անունով:

Նույն տեղում. «Կրկին անգամ տեղեկացրեց...»: Հաճախ կրկնվող սխալ է: «Կրկին»-ն արդեն նշանակում է «երկրորդ անգամ» կամ «եւս մեկ անգամ»: «Անգամ» բառը «կրկին»-ից հետո ավելորդ է:

Նույն տեղում. «... արվեստագետի... գործը գնահատելու, արժանավույն տեղ տալու մասին է»: Պետք է լիներ «արժանի տեղ»:

«Ազգ», 11.12.97. «...ժամը 19-ին Արամ Խաչատրյան մեծ համերգասրահում...»: «Արամ Խաչատրյան»-ը իբրեւ սրահին տրված հատուկ անուն պիտի գրել չակերտների մեջ:

Մեկնաբանում է ԼԵԶՎԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏԵՍՉՈՒԹՅՈՒՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԿԱՍՊԻՑ ԾՈՎ

«Հյուսիսային հանքավայրի» խոշոր պաշարները արժեզրկեցին ադրբեջանական նավթի գործոնը

Նավթն առանձնահատուկ նշանակություն ունի մեր տարածաշրջանի համար: Բաքուն, օրինակ, համոզված է, որ նավթն է դառնալու Ղարաբաղի հարցի լուծման գլխավոր լծակը: Այդ իմաստով չափազանց հետաքրքիր էր «Ազատություն» ռադիոկայանի թղթակից Վահան Հովհաննիսյանի հունվարի 22-ին հեռարձակված մեկնաբանությունը:

Ռուսաստանի երկրաբանները սենսացիոն եզրակացություն են հրապարակել: Ըստ այդ եզրակացության, Կասպից ծովի ռուսաստանյան հատվածում նավթի հետախուզված պաշարներն ավելի շատ են, քան ադրբեջանական հատվածում: Ադրբեջանի պաշարները գնահատվում են մոտ 500 մլն տոննա: Այժմ պարզվում է, որ ռուսաստանյան հատվածում պաշարները մոտ 600 մլն տոննա են: Հենվելով այս նոր տեղեկության վրա, մոսկովյան «Ռոսիյսկայա գազետա» կառավարական պաշտոնաթերթի մեկնաբան Նիկոլայ Կոժիլովը հանգում է եզրակացության, որ ադրբեջանական հանքավայրերի դերը արմատապես արժեզրկվում է: Ռուս մեկնաբանի այս եզրակացությունն առաջին հայացքից թվում է փոքր-ինչ չափազանցված: Սակայն, եթե հաշվի առնենք նավթային գործի առանձնահատկությունները, ապա կտեսնենք, որ այս եզրակացությունը լուրջ հիմքեր ունի: Նավթի ինքնարժեքը, հետեւապես նաեւ նավթային հանքավայրի շահագործման եկամտաբերությունը որոշվում է ոչ միայն արդյունահանման, այլեւ տեղափոխման գնով: Կասպիական նավթի ռուսաստանյան մասում արդյունահանումը սկսելու դեպքում տեղափոխման խնդիրը համարվում է հեշտ լուծելի ու տնտեսապես արդյունավետ, քանի որ այդ հատվածը հարում է գործող տրանսպորտային մայրուղիներին: Ծայրահեղ դեպքում կարելի է այդ մայրուղիների թողունակությունը մեծացնել: Ինչ վերաբերում է ադրբեջանական նավթին, ապա հայտնի է, որ այդ նավթը շուկաներ դուրս բերելու համար պատրաստի մայրուղիներ չկան: Դրանք դեռեւս պետք է կառուցվեն, ընդ որում, հավանական երթուղիներից յուրաքանչյուրը ենթակա է կամ քաղաքական, կամ տնտեսական վտանգի: Հաշվի առնելով այս հանգամանքը, ռուս մեկնաբանները շտապում են եզրակացնել, որ Կասպից ծովի ռուսաստանյան հատվածը միջազգային նավթային ընկերությունների համար մոտ ապագայում կարող է ավելի մեծ հետաքրքրություն ներկայացնել, քան ադրբեջանականը: Այսպես կոչված ռուսաստանյան հատվածը ստացել է «Հյուսիսային հանքավայր» անվանումը: Այդ հանքավայրի շահագործման իրավունքը ստացել է ԼՈՒԿօյլ ընկերությունը: Սակայն այս հանքավայրի հետ կապված անսպասելի մի խնդիր է ծագել: Ղազախստանի նախագահ Նուրսուլթան Նազարբաեւը հինգշաբթի օրը Մոսկվայում Բորիս Ելցինի հետ մտադիր էր քննարկել «Հյուսիսային հանքավայրի» պատկանելության հարցը: Նախկինում Ղազախստանը մեծ հետաքրքրություն չէր ցուցաբերում այդ հատվածի նկատմամբ, սակայն այժմ, երբ հայտնի է հանքավայրի ապացուցված պաշարների ծավալը, ղազախական կողմն արդեն վիճարկում է պատկանելությունը: Ղազախստանն առանց այդ էլ ամենամեծ բաժինն ունի կասպիական նավթից: Կասպիական ափի ղազախական հատվածում ապացուցված պաշարները գնահատվում են մոտ 1,5 մլրդ տոննա: Սա 3 անգամ շատ է Ադրբեջանի պաշարներից: Ղազախական պաշարները կազմում են կասպիական ավազանում առկա ամբողջ ապացուցված պաշարների մոտ 60 տոկոսը: Այս տեսանկյունից խիստ կասկածելի է թվում, թե Մոսկվան կհամաձայնվի զիջել կասպիական նավթի իր բաժինը ղազախներին: Առավել եւս այս փուլում, երբ ռուսաստանյան նավթային ընկերություններն սկսում են հսկայական դեր խաղալ պետական եւ քաղաքական կյանքում:

Այժմ այն հարցի մասին, թե ինչպիսի՞ ազդեցություն կունենա «Հյուսիսային հանքավայրի» մասին հայտնված տեղեկությունը տարածաշրջանի ընդհանուր նավթային իրադրության վրա: Երկրաբանական հետազոտության արդյունքները նոր են միայն հրապարակվել, եւ բնական է, որ վերլուծական բնույթի արձագանքներ դեռեւս չկան: Ակնհայտ է միայն մեկ բան. Ռուսաստանն այս պարագայում դառնում է Ադրբեջանի ուղղակի մրցակիցը: Եթե նախկինում ռուսաստանյան կողմը հետաքրքրված էր միայն նրանով, որ կասպյան նավթի փոխադրումն անցնի իր տարածքով, ապա այժմ Մոսկվան նաեւ հետաքրքրված կլինի, որ կասպիական նավթով շահագրգռված միջազգային ընկերությունների ներդրումներն առաջին հերթին ուղղվեն Ռուսաստան: Թե ինչպիսի քաղաքական ու տնտեսական քայլեր է սա ենթադրում, դժվար է կանխատեսել, սակայն պարզ է, որ ռուսաստանյան երկրաբանների հրապարակած արդյունքները որոշակի փոփոխություններ են մտցնում ուժերի ու շահերի գործող դասավորության մեջ եւ որոշակիորեն արժեզրկում են ադրբեջանական նավթի գործոնը:

ՀԱՄԱՌՈՏ

Յըլմազը խոստացել է Թուրքիան մաքրել անօրինական խմբավորումներից

ԱՆԿԱՐԱ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Թուրքիայի վարչապետ Մեսութ Յըլմազը խոստացել է անհրաժեշտ միջոցառումներ ձեռնարկել երկրում գործող անօրինական խմբավորումների, այդ թվում՝ եւ աջբեյան մաֆիայի դեմ: «Ես հետաքննչական մարմին եմ ստեղծելու, որը պետք է ուսումնասիրի պետական պաշտոնյաների, թմրադեղերի ապօրինի վաճառքով զբաղվողների եւ խաղատների տերերի կապերը, ինչպես նաեւ բացահայտի պետական բարձրաստիճան պաշտոնյաների կողմից օրենքից դուրս հայտարարվածներին հատուկ գործողություններում օգտագործելու հարցը», ասել է Յըլմազը հեռուստատեսային իր ելույթի ժամանակ: Յըլմազի այս հայտարարությունը հաջորդել է կառավարության հատուկ հետաքննիչ Քութլու Սավաշի քննության արդյունքներին վերաբերող հեռուստատեսային հաղորդմանը, որում բացահայտվում են պետության եւ մաֆիայի կապերը:

ԱՄՆ-ի նկատմամբ Խաթամիի դիրքորոշումը մնում է անփոփոխ

ԹԵՀՐԱՆ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Իրանի արտգործնախարար Քամալ Խարազին իրանյան հեռուստատեսությամբ հայտնել է, թե ԱՄՆ-ի նկատմամբ նախագահ Մոհամմադ Խաթամիի դիրքորոշումը շարունակում է մնալ անփոփոխ: Խաթամին, որն այս ամսվա սկզբում հանդես եկավ ամերիկյան ժողովրդին ուղղված կոչով, ենթադրությունների առիթ տվեց, թե ԱՄՆ-ի եւ Իրանի հարաբերությունները կարող են բարելավվել երկու տասնամյակ շարունակվող թշնամանքներից հետո: Սակայն Խաթամին միաժամանակ շեշտել է նաեւ, թե Իրանը ձգտում է փոխադարձ հետաքրքրությունների վրա հիմնված հարաբերությունների եւ մեղադրել է ԱՄՆ-ին «ուժային քաղաքականություն» վարելու համար: Խարազին այնուհետեւ ժխտել է նախագահ Խաթամիի եւ երկրի հոգեւոր առաջնորդ Այաթոլլահ Ալի Խամենեիի միջեւ ԱՄՆ-ի հարցի շուրջ գոյություն ունեցող որեւէ տարաձայնություն՝ ասելով, որ երկուսն էլ միեւնույն դիրքորոշումն ունեն այդ հարցում:

Գուլիեւը նոր շարժման նախաձեռնող

ԲԱՔՈՒ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՍՆԱՐՔ: Ադրբեջանի Միլի մեջլիսի նախկին խոսնակ Ռասուլ Գուլիեւը եւ ԱՀ ժողովրդավարական կուսակցությունը, որոնց հանդիպումը կայացավ օրերս Թուրքիայում, հանրապետությունում «Հանուն ժողովրդավարական ընտրությունների» շարժում ստեղծելու համաձայնություն կայացրին: Այդ մասին նախօրեին կայացած մամուլի ասուլիսում հայտարարեց ժողովրդավարական կուսակցության առաջնորդ Իլյաս Իսմայլովը:

Նրա խոսքերով, շարժման հիմնական նպատակը ժողովրդավարական ընտրությունների անցկացման եւ դրանց կեղծում թույլ չտալու համար նպաստավոր պայմանների ստեղծումն է:

Ռասուլ Գուլիեւի անօրինական գործունեության մասին Ադրբեջանի ՆԳՆ, ԱԱՆ եւ դատախազության համատեղ հայտարարությունը Իլյաս Իսմայլովը գնահատեց որպես նախագահի պաշտոնի համար իրական թեկնածուների հետ անօրինական պայքար:

ՄԻԼԱՆ

Վերսաչեի անունը թանգարանային իր չի դառնա

Նոր տարվա առաջին օրերին Միլանում (Իտալիա) բացվել է նորաձեւության հանրահռչակ վարպետ Վերսաչեի քրոջ Դոնաթելլայի հագուստների առաջին ամբողջական հավաքածուի ցուցահանդեսը, որն արժանացել է հսկայական հաջողության: Անցյալ տարվա դեկտեմբերին Նյու Յորքի

Մետրոպոլիտեն թանգարանը նրա հետմահու առաջին ցուցահանդեսն էր կազմակերպել՝ այցելուներին ներկայացնելով իշխանուհի Դիանայի, Մադոննայի եւ այլ մեծահամբավ հարուստների համար Վերսաչեի կարած հագուստները: Նրա մասին հեռուստատեսային մի ֆիլմ է պատրաստվում եւ շուտով կհրատարակվի կենսագրական գիրքը:

Հաղորդելով այս մասին, «Նյուզուիք» հանդեսն ավելացնում է, որ դեռ հայտնի չէ, թե Անդրու Կունանանը Վերսաչեին ճանաչո՞ւմ էր, թե՞ ոչ, եւ կամ ինչո՞ւ սպանեց նրան: Հուլիսյան այդ օրը, երբ 50-ամյա վարպետը պատրաստվում էր մուտք գործել Մայամի Բիչում գտնվող իր առանձնատան երկաթյա դարպասներից, այդ սիրունատես սեւահերը թիկունքից կրակում է հռչակավոր իտալացու գլխին: Մի քանի ժամ անց ոստիկանությունը կարողանում է կռահել, թե ում գործն է սպանությունը: Հանցագործին վաղուց էին փնտրում Մինեսոտայում, Չիկագոյում եւ Նյու Ջերսիում մի շարք սպանությունների առնչությամբ: Մի շաբաթ անց նրան գտնում են Վերսաչեի տան մոտակայքում՝ ինքնասպան եղած:

Սակայն նորաձեւության վարպետի ոգին ապրում է: Նրա տունը շարունակում է գրավել զբոսաշրջիկներին:

ԱՄՆ. Աշխատուժի պակասը նաեւ կրթական համակարգի բացերի հետեւանքն է

Մինեսոտայի, Այդահոյի, Օհայոյի, Միչիգանի, Իլինոյսի նահանգներում եւ այլուր ցինկապատողների, որմնադիրների, տեղեկագիտության բարձրորակ մասնագետների, լվացքի մեքենա նորոգողների, բեռնատարի վարորդների, մատուցողների մեծ պահանջարկ գոյություն ունի: Այդ նահանգներում տասը տարվա զանգվածային ներդրումների հետեւանքով գործազրկության մակարդակն իջել է երեք տոկոսի՝ ամբողջ ԱՄՆ-ի 4,6 տոկոսի դիմաց: Մինչդեռ 1972 թ. երկրում գործազրկությունը կազմում էր 7,5 տոկոս: Ներկայումս ծառայողների պակասը շրջում է գործատերերի եւ վարձու աշխատողների ուժերի հարաբերակցությունը, բարդացնում դրամաշրջանառությունը, միաժամանակ ի հայտ բերելով աշխատուժի շուկայի քողարկված արատները: Այսպես, վաճառողների պակասը Մինեապոլիս քաղաքի հանրախանութներից մեկի կառավարչին ստիպում է կայանատեղերի մոտակայքում անձամբ աշխատանքի հրավերներ բաժանել անցորդներին՝ վաճառող գտնողներին խոստանալով կանխիկ 50 դոլար պարգեւավճար: «Սաութուեսթ էյրլայնզ» ավիաընկերության ուղեկցորդուհիները թռիչքի ընթացքում բաժանում են տեխնիկական աշխատողների հավաքագրման թերթիկներ, որոնց վրա միայն անունը գրելով կարելի է այցելել Լաս Վեգաս: Իսկ Նեբրասկայի նահանգում խաղալիքներ վաճառահանող ընկերություններից մեկը 1000 դոլար պարգեւավճար է տալիս այն ծառայողին, որը կարողանում է նոր գործընկեր բերել: Բացի դրանից, այդ ծառայողը կարող է 15 վրկ անցկացնել այսպես կոչված փողի խցիկում եւ հավաքել օդում թռչող 1 դոլարանոցներ:

1970-ական թթ. ԱՄՆ-ի բնակչության դանդաղ բնական աճը աշխատուժի ներկա սղության պատճառներից մեկն է: Ներկայումս աշխատունակ բնակչությունն աճում է տարեկան ընդամենը 1,1 տոկոսով, մինչդեռ աշխատատեղերի ստեղծումը կազմում է տարեկան 1,9 տոկոս: Հաջորդ պատճառն աշխատավարձերն են: Արդյունաբերությունը եւ սպասարկումների ոլորտը կարողանում են հրապուրել անհեռանկար, պատահական աշխատանք կատարողներին՝ նրանց առաջարկելով 20 տոկոսով ավելի բարձր վարձատրություն: Նույնը կարելի է ասել նաեւ որակյալ մասնագետների մասին: Թերթերը լեփ-լեցուն են տարեկան նրանց 30 հազար դոլար վարձատրություն խոստացող հայտարարություններով: Պատահում է, որ գործատուները 15 տոկոս ավելի բարձր վարձատրություն խոստանալով, հրապուրում են մերձակա խանութների աշխատողներին: «Աշխատող փախցնելը» նոր երեւույթ է սակավ որակյալ աշխատուժի ոլորտում: Մինչդեռ աշխատողների սղությունից տառապող բարձր տեխնոլոգիայի բնագավառում դա վաղուց վերածվել է ամենօրյա դաժան մրցակցության:

Ամերիկյան ընկերություններից շատերը մասնավորապես Մինեսոտայի համակարգչային ծրագրերի ընկերակցությունը, գործում են համեմատաբար էժան գներով տեխնիկական աշխատողներ հավաքագրել ամբողջ Եվրոպայում, Պակիստանում եւ այլուր: Սակայն ԱՄՆ-ի ներգաղթի ծառայության ամենազոր բյուրոկրատական ապարատը բնավ չի նպաստում այդ գործընթացի արագացմանը: Մեքսիկացի անօրինական ներգաղթյալների հոսքը կասեցնելու նպատակով Կոնգրեսի ընդունած գրեթե այլասյաց օրենքները առաջին հերթին հարվածում են երրորդ աշխարհի որակյալ մասնագետների ներգաղթին: 1992-95 թթ. բարձրորակ մասնագետների ներհոսքը նվազել է 32 տոկոսով, նշում է «Էքսպրես» հանդեսը: Անցյալ տարի ԱՄՆ գաղթելու իրավունք ստացած մաթեմատիկոսների եւ տեղեկագիտության մասնագետների թիվը 21 տոկոսով զիջում է 1993 թ. մակարդակին:

Մինեսոտայի նահանգի զբաղվածության ապահովման հանձնաժողովի նախագահ Ջեյն Բրաունի կարծիքով, ԱՄՆ-ում աշխատուժի պակասի գլխավոր պատճառը կրթական համակարգի բացերն են: Երկրի տնտեսության մեջ նախապատվությունը տրվում է բարձր տեխնոլոգիաներին, սակայն բավարար թվով օպերատորներ չեն պատրաստվում: Մինչեւ 2005 թ. ԱՄՆ-ը բարձր տեխնոլոգիայի ոլորտում տեղեկագիտության մասնագետների 1 մլն լրացուցիչ աշխատատեղ կունենա, մինչդեռ տարեկան պատրաստվում է հազիվ 25 հազար մասնագետ:

Աշխատուժի ներկայիս պակասը բնավ էլ դրախտային պայմաններ չի ստեղծում ծառայողների համար: Մի կողմից վարձու աշխատողներին ձեռքից ձեռք են խլում, մյուս կողմից մշտապես վերակառուցվող ձեռնարկությունները շարունակում են գործից ազատել մարդկանց: Օրինակ, Մինեսոտայի նահանգում աշխատանք փնտրողների թիվը մշտապես մնում է անփոփոխ, քանզի մարդիկ մեծ մասամբ գտնում են ժամանակավոր աշխատանքներ: Ծառայողը բնավ չի շահում աշխատուժի պակասի գոյությունից:

Այն փաստը, որ ձեռնարկություններն ավելի ու ավելի հաճախ են անցնում մասնակի աշխատաժամանակի, բացատրվում է մեծ մասամբ հենց ծառայողների ընտրությամբ: Վերջերս ամերիկյան քոլեջներում անցկացված հարցման արդյունքները վկայում են, որ ուսանողների 55 տոկոսը կնախընտրեր բարձր աշխատավարձ չստանալ, բայց այնպիսի աշխատանք ունենալ, որ կերաշխավորեր իրենց ազատ ժամանակի գոյությունը եւ կյանքի որակը:

Պատրաստեց
ՊԵՏՐՈՍ ԲԵՔԻՐՃՅԱՆԸ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **Մշակույթ**

Կփրկվի՞ արդյոք Վանաձորի Աբելյանի անվան թատրոնը «անառակ որդիների» վերադարձով

Տնտեսական ճգնաժամը միշտ էլ իր ուղղակի ազդեցությունն է թողնում նաեւ հոգեւոր, մշակութային կյանքի վրա: 1991-94 թթ. դրա վառ օրինակներն են: Հուրախություն մեզ, զարթոնքի կենսունակ հաստատուն նշաններ են ցույց տալիս արդեն գեղանկարիչները, արձակագիրները, բանաստեղծները, կատարողական որոշ խմբեր: Սակայն աղետալի է մնում Հովի. Աբելյանի անվան պետական դրամատիկական թատրոնի վիճակը: Վերջերս ավելի հաճախակի են դարձել խոսակցությունները, թե թատրոնը փլվում է, կործանվում:

Ինչպիսի՞ն է վիճակն իրականում, ճգնաժամը ստեղծագործակա՞ն է, նյութակա՞ն, թե՞ որեւէ շահագրգիռ խմբավորման կողմից է հորինված:

Նախ նշենք, որ մինչեւ նախկին գեղարվեստական ղեկավար Վահե Շահվերդյանի Երեւան տեղափոխվելը (1996 թ. փետրվար) թատրոնից արդեն հեռացել եւ արտասահման էին մեկնել շնորհալի դերասաններ Նաիրա Քալաշյանը, Հակոբ Դանիելյանը եւ Մերուժան Վարդանյանը: Հեռացել էր նաեւ Ալֆրեդ Ջաքարյանը:

Վ. Շահվերդյանի հետ Վանաձորից Սունդուկյանի անվան պետթատրոն տեղափոխվեցին առաջատար դերասաններ Գրետա Մեջլումյանը, Ռազմիկ Խոսրոեւը, Սամվել Փիլոյանը եւ Մարինե Մխիթարյանը (նա միաժամանակ սովորում է մայրաքաղաքի թատերական ինստիտուտում):

Թատրոնից հեռացան նաեւ ոչ պակաս ճանաչում ունեցող Սերգեյ Մելիքյանը, Վրույր Հարությունյանն ու Արամ Մխիթարյանը, իսկ շնորհալի ռեժիսոր Միրոն Չուլակյանը տեղափոխվեց Թբիլիսիի հայկական թատրոն:

ՀՀ վաստակավոր արտիստ, ճանաչված դերասան Հակոբ Աղիզյանը, որ նշանակվեց գեղ. ղեկավար եւ տնօրեն, այն կարծիքին է, որ ճգնաժամը սկսվել է դեռեւս 1995 թվականից: Ճիշտ է, այդ տարի փետրվարին, Օրյոլում տեղի ունեցավ Օստրովսկու «Անմեղ մեղավորների» բեմելը, պրեմիերան կայացավ նաեւ Երեւանում, Վանաձորում:

Խաղացանկում կային Մուրացանի «Ռուզանը», Սունդուկյանի «Ամուսինները», Շեքսպիրի «Ռիչարդ III»-ը, Լերմոնտովի «Դիմակահանդեսը» եւ Չեխովի «Երեք քույրը», որոնք ռեժիսորական լուրջ աշխատանքի արգասիք էին, մի քանիսը նույնիսկ միջազգային մրցանակների են արժանացել, բայց, այնուամենայնիվ, այդ բեմադրություններն արդեն «սպառել էին» իրենց: Հանդիսատեսին նոր ներկայացումներ էին անհրաժեշտ, ռեժիսորական թարմ մտահղացումներ:

1996-ից արդեն, նույնիսկ մեծագույն ցանկության դեպքում, առաջատար դերասանների բացակայության պայմաններում հին բեմադրությունները հնարավոր չէր ներկայացնել, բացառությամբ դեռեւս Վահե Շահվերդյանի օրոք բեմադրված Ա. Հովսեփյանի «Օջախի ծուխը», որը հանդիսատեսին էր ներկայացվել 20 անգամ: Աղիզյանի բեմադրած առաջին ներկայացումը՝ Ժիրայր Անանյանի «Կարուսելը» հաջողություն չունեցավ: Անիմաստ էր նաեւ ժամանակին «հաջողություն» ունեցած Ա. Ծովակի «Խնայեցեք տղամարդկանց» բեմադրության վերականգնումը:

Այժմ թատրոնի խաղացանկում Սոֆյա Սողոմոնյանի բեմադրած «Բրազիլիայի գանձը» մանկական ներկայացումն է, որն արդեն հանդիսատեսի դատին է հանձնվել 10 անգամ:

Ձախողվեց Երեւանում անցած տարվա հոկտեմբերի 16-31-ը կայացած «Անտիկ աշխարհը եւ մենք» փառատոնի համար բեմադրվող Գ. Ֆիգեյրեդոյի «Եզովպոս» տրագիկոմեդիայի ներկայացումը, որովհետեւ Երեւանից հրավիրված ռեժիսոր Ռոման Մաթիաշվիլին փորձերի վերջին շրջանում տարաձայնություններ ունեցավ որոշ դերասանների հետ եւ պատճառաբանելով իր առողջական վիճակը, հեռացավ Վանաձորից:

Այդ բեմադրության համար պետպատվերով հատկացված շուրջ 1 մլն դրամի մի մասն արդեն բեմի ձեւավորման, հագուստների եւ այլ ծախսերի համար է օգտագործվել, սակայն, ինչպես Հ. Աղիզյանն է հավաստում, «Եզովպոսն» անպայման նորից կբեմադրվի եւ հանդիսատեսի դատին կհանձնվի եկող տարվա փետրվարին:

Միաժամանակ շարունակվում են նաեւ Ջակոմետտի «Կորրադոյի» փորձերը, որը նույնպես բեմ կբարձրանա եկող տարվա սկզբներին:

Փաստորեն, ստեղծագործական ճգնաժամը պայմանավորված է գեղարվեստական ղեկավարի, առաջատար դերասանների հեռանալով եւ այն բանով, որ 1996-ի սկզբից ի վեր չի ստեղծվել կայուն խաղացանկ:

Անշուշտ, դա իր հերթին կծառայեր եկամուտներ ունենալուն: Սակայն հայտնի է, որ ոչ միայն Վանաձորի, այլեւ հանրապետության եւ նույնիսկ նախկին ԽՍՀՄ-ի ոչ մայրաքաղաքային բոլոր թատերախմբերն էլ խոր ճգնաժամ են ապրում եւ «գավառական հանդիսատեսին» թատրոնի դահլիճ վերադարձնելն այնքան էլ դյուրին չէ, մանավանդ այնպիսի մի դահլիճ, ուր վերարկուներով նստելու դեպքում անգամ ստիպված ես ձեռքերդ շփել (Ի դեպ, Հ. Աղիզյանը հավաստիացնում է, թե գտնվել են հովանավորներ՝ հոգալու այս ձմռանը թատրոնը ջեռուցելու ծախսերը, սակայն առայժմ դրական որեւէ փոփոխություն չկա): Այսպես թե այնպես, Վանաձորում ոչ ոք չի կարող հաշտվել լավագույն ավանդույթներ ունեցող թատրոնի փակվելու մտքի հետ: Հեշտ է ասելը՝ հարկավոր է միջոցներ ձեռնարկել: Բայց ինչպե՞ս, ինչպիսի՞... Պետությունը տարեկան ֆինանսավորում է միայն մեկ ներկայացում, որից առաջատար դերասաններն ու ռեժիսորը մայրաքաղաքի համեմատ շուրջ 10 անգամ պակաս են վարձատրվում: Նման իրավիճակում թվում է ելքը մեկն է՝ ծառայեցնել դահլիճն ու հարմարությունները տարատեսակ այլ միջոցառումների համար՝ դրա դիմաց վարձավճարներ գանձելով: Այդպես էլ արվում է: Այս տարի պետթատրոնի դահլիճը վարձակալվել է 18 անգամ, մուտքագրվել է 500 հազար դրամ: Ըստ Հ. Աղիզյանի դա հազիվ է բավարարել տարվա մեջ մի քանի անգամ մեկ աշխատավարձի չափով աշխատողներին պարգեւատրելուն: Նույնքան գումար էլ վարձակալները պարտք են մնացել, չհաշված թատրոնի ծախսած էլեկտրաէներգիայի համար կուտակված պարտքերը:

Հ. Աղիզյանը մեծ հույսեր էր կապում Ս. Բաղդասարյանի «Ձմեռային հեքիաթը» եւ Հ. Թումանյանի «Չախ-Չախ թագավորը» ամանորյա ներկայացումների հետ, որոնցից ստացված գումարով նա մտադիր է մինչեւ նոր թատերաշրջանի բացումը՝ մարտի 27-ը, ստեղծել կայուն խաղացանկ՝ «Եզովպոս» «Կորրադո», «Աշնան արեւ» ներկայացումներով:

Թբիլիսիից վերադարձել է «անառակ որդիներից մեկը»՝ ռեժիսոր Միրոն Չուլակյանը, եւ ստանձնել է «Եզովպոսի» «Կորրադոյի» վերաբեմականացման, բեմականացման գործը: Հետագայում տարբեր ներկայացումներ բեմադրելու համար կհրավիրվեն նաեւ այլ ռեժիսորներ:

Իսկ ի՞նչ են մտածում թատրոնից հեռացած մյուս ստեղծագործողները: Երբ զրուցեցինք անգործության մատնված այդ դերասաններից մի քանիսի հետ, նրանք առաջին հերթին պատճառաբանեցին չնչին աշխատավարձը, շեշտելով, որ թատրոնի ղեկավարը պետք է կարողանա ստեղծել նյութական բազա՝ դերասաններին պահելու համար: Վկայակոչեցին նաեւ ստեղծագործական ոչ առողջ մթնոլորտը, «վերեւից» պարտադրված ղեկավարի անհրաժեշտ մակարդակ չունեցող ռեժիսուրան եւ այլ հարցեր, որոնք ըստ նրանց դեռ երկար ժամանակ կխանգարեն իրենց վերադարձին ու թատրոնի ոտքի ելնելուն:

Եթե ճշմարիտ է, որ հայերիս թատերարվեստը ավելի քան 2000 տարեկան է, ապա թվում է, ճշմարիտ է նաեւ, որ թատերախմբերում միմյանց նկատմամբ, մեղմ ասած, անբարեհաճությունը նույնքան տարիք ունի: Թերեւս դա յուրահատուկ է ստեղծագործական ամեն մի կոլեկտիվի: Կոնկրետ դեպքում, սակայն, թվում է, որ թատերախմբում ստեղծված անառողջ մթնոլորտի հիմքերն այնքան էլ «ավանդական» չեն: Վաստակաշատ ու վաստակավոր արտիստ Հ. Աղիզյանին կարծես չի հաջողվում իր նախորդից հետո նույն մակարդակով կազմակերպչական ունակություններ դրսեւորել:

Մեզ թվում է, այնքան էլ իրատես չեն նաեւ Հ. Աղիզյանի պնդումները, թե Վանաձորի երկաթուղայինների մշակույթի տունը «իրենց գործին խփում էր» դպրոցներում հանդեսի տոմսեր իրացնելով եւ առաջարկում էր ստեղծել համապատասխան մասնագիտական հանձնաժողով՝ վճռելու նման հանդեսների ու ներկայացումների նպատակահարմարությունը: Ազատ շուկայական հարաբերու- [illegible] եւ «պրոֆեսիոնալ», «ժողովրդական կոլեկտիվ», «ինքնագործ» հասկացություններն արդեն իսկ կորցրել են իրենց նախկին նշանակությունն ու հարաբերականությունը:

Պրոֆեսիոնալիզմը դրսեւորվելու է բեմի վրա եւ հանդիսատեսը ազատ է իր ընտրության մեջ, թե ո՞ր դահլիճն ու բեմն է նախընտրում: Արգելել որեւէ թատերախմբի, ի հաշիվ մեկ ուրիշի, անօրինականության եւ իրավունքների կոպիտ խախտում կլիներ:

Այսպես թե այնպես Հ. Աղիզյանը ստեղծագործական առումով այսօր հույսեր է կապում նաեւ Թբիլիսիից հրավիրված Անժելա Ղազարյանի, Ռոբերտ Հակոբյանի, Վանաձորի թատերական ստուդիայի սաների հետ, որոնց կողքին, ցավոք, այսօր չկան ավագ սերնդի փորձառու դերասաններից շատերը, բացառությամբ Մայիս Սարգսյանի, Գառնիկ Պապյանի, Ալլա Հովհաննիսյանի եւ էլի մի քանիսի:

Կհաջողվի՞ հաղթահարել ճգնաժամը, դժվար է միանշանակ կանխատեսումներ անել:

Դժվար է ասել նաեւ, թե որքանո՞վ շահեց Սունդուկյանի թատրոնը Վ. Շահվերդյան ղեկավար ունենալով: Սակայն ակնհայտ է, որ Վանաձորի թատրոնը մեծապես տուժեց նրա հեռանալուց:

Կփրկվի՞ արդյոք «անառակ» կրտսեր որդու՝ Մ. Չուլակյանի վերադարձով Վանաձորի թատրոնը, ցույց կտա ժամանակը: Իսկ «ավագ որդու»՝ Վ. Շահվերդյանի Վանաձոր վերադառնալու մասին լուրերը, ինչպես սպասվում էր, հավաստի չէին:

Վանաձորի Աբելյանի անվան թատրոնը հարուստ ավանդույթներ ունի: Սակայն ցավոք, այսօր մեր թատրոնը գրեթե անտեսուղ է:

Մնում է հուսալ, որ կարվի ամեն ինչ՝ կանխելու ճգնաժամը, շիկացնելու ստեղծագործական մթնոլորտը, որը վստահություն կներշնչի ե՛ւ հեռացած ու նոր դերասաններին, ե՛ւ ռեժիսորներին՝ համատեղ ուժերով վերակենդանացնելու թատրոնը:

ՍԱՄՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ
Վանաձոր
«Ազգ»-ի համար

ՄԵՐ ԱՐՎԵՍՏԱԳԵՏՆԵՐԸ

«Ազգ»-ի ցուցասրահ

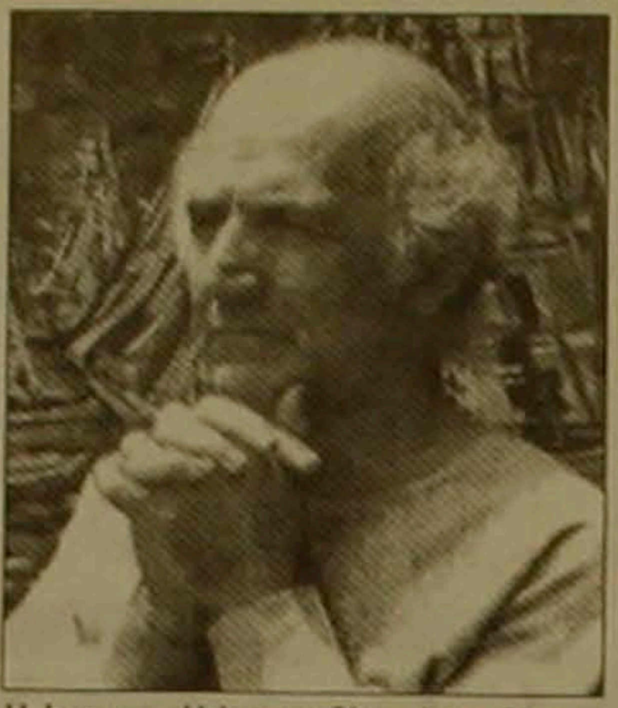

Արեւշատ Ավագյանի գեղանկարչական արվեստն ամենից առաջ հատկանշվում է բազմածիգ որոնումների այլազանությամբ, փորձարկումների անկաշկանդ հարազատությամբ, արտահայտչական անմիջականությամբ: Իր տաք, բոցկլտուն գույները լուսաբացի հատկություններ ունեն: Լույսի, գույնի ու գծի ներդաշնակ ձեւակերտման միջից քնարական արտահայտություն է ստանում նրա բազմաթռիչք ներաշխարհը, ուր կողք-կողքի գտնում են Հայրենիքը, Աշխարհը, Տիեզերքը, որոնց երեքի հավասարիմ քաղաքացին է նա:

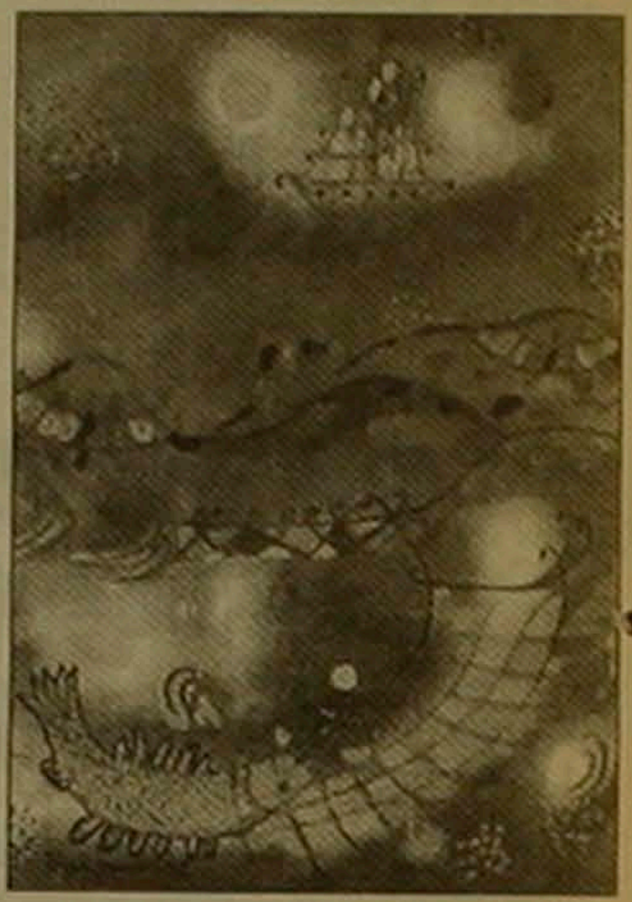

ՀԱՅԱՍՏԱՆ-ԲՐԻՏԱՆԻԱ

Բրիտանական շաբաթը մոտենում է ավարտին

Հունվարի 23-ին օրվա առաջին կեսի իրադարձությունները կարելի էր համարել ուսանողական, քանզի դրանք անցկացվեցին Երեւանի պետական համալսարանում: Այստեղ ռոմանոգերմանական բանասիրության ֆակուլտետում տեղի ունեցավ «Պոեզիա եւ երաժշտություն» խորագրով գրերեկույթ եւ անցկացվեց «Բայրոնը եւ հայերը» թեմայով սեմինար: Սեմինարը կազմակերպել էր Բայրոնյան միջազգային ընկերության Հայաստանի մասնաճյուղի նախագահ, Երեւանի պետական համալսարանի դասախոս, բանասիրական գիտությունների թեկնածու Լիլիաննա Էդիլյանը:

Անգլիացի բանաստեղծների ստեղծագործությունների արտասանությամբ ելույթ ունեցան համալսարանի ուսանողները:

Սեմինարին ներկա էր Հայաստանում Մեծ Բրիտանիայի դեսպան, դոկտոր Ջոն Միթչիները:

Շաբաթի նախավերջին օրվա կարեւոր իրադարձություններից մեկն էլ տեղի ունեցավ Ազգային օպերայի եւ բալետի ակադեմիական թատրոնի հայելապատ սրահում: Այստեղ կայացավ «Բարեկամության համերգ», որը կազմակերպել էր արտասահմանյան երկրների հետ մշակութային կապի եւ համագործակցության հայկական ընկերությանն առընթեր «Հայաստան-Մեծ Բրիտանիա» ընկերությունը:

Ներկայացվեց հայ, ռուս եւ արեւմտաեվրոպական կոմպոզիտորների ստեղծագործություններից կազմված հարուստ ծրագիր:

Հակոբ Պարոնյանի անվան երաժշտական կոմեդիա պետական թատրոնում, շարժական թատրոնի ստեղծագործական խումբը ներկայացրեց «Ձյունե թագուհին» ստեղծագործությունը:

Այսօր կավարտվի բրիտանական շաբաթը Հայաստանում, որը ավելացրեց մեր գիտելիքները Բրիտանիայի եւ նրա ավանդույթների մասին:

Շաբաթի եզրափակիչ օրվա ուշագրավ իրադարձություններից մեկը տեղի կունենա Ազգային օպերայի հայելապատ սրահում, ուր ժամը 17-ին, ելույթ կունենա հայկական հնագույն երաժշտության «Տաղարան» համույթը, որի կատարմամբ կհնչեն բրիտանական ավանդական երաժշտության նմուշներ:

ՆՈՒՆԻԿ ԹՈՐՈՍՅԱՆ

ԱՍՏՂԵՐԻ ԿՅԱՆՔԻՑ

Ռուսական ոգին պաշտպանում է բրիտանացին

Ռեյֆ Ֆայնսը «Անգլիացի հիվանդը» ֆիլմում իր խաղով շատերի համար դարձավ բրիտանացի տղամարդու խորհրդանիշը. զուսպ, մի տեսակ ճնշված, քամված ներքուստ այրող կրակից: Շուտով, սակայն, նրա մասին այդ պատկերացումները կսասանվեն: Ֆայնսը որոշել է հանդես գալ ռուս տղամարդուն խորհրդանշող Եվգենի Օնեգինի կերպարում: Ռուսական կյանքի հանրագիտարանը հանդիսացող ստեղծագործության հիման վրա ֆիլմը նկարահանում է դերասանի քույրը՝ Մարթան: Ֆայնսին վերապահված է նաեւ գործադիր պրոդյուսերի կարգավիճակը, իր համոզմամբ առաջին ու վերջին անգամ:

Ինչպե՞ս է անգլիական սեքսխորհրդանիշը կերպավորելու ռուս մարդուն: Ֆայնսը պատասխանում է, որ բնավ չի մտածում իր անձի մասին այն տերմիններով, ինչպիսի բնորոշումներ տալիս են լրագրողները: «Ինձ համար դերասանի գործը մշտական մարտահրավեր է, եւ այդ է կարեւորը: Իսկ ընդհանրապես դերասանները չպիտի ուշադրություն դարձնեն իրենց տրվող պիտակներին»: Ի պատիվ իրեն, դերասանը «ռուսական ոգու» շուրջ իմաստակություններով չի զբաղվում, թեպետ կարդացել է ստեղծագործության 3 թարգմանությունները:

«Հնարավոր է անկումային, չկայացած լինելու զգացողությունները բնորոշ են ռուսական բնավորությանը, բայց շատ անգլիացիներ դրանք իրենց բնավորության գծերից են համարում: Ինչ վերաբերում է Տատյանային, նա կարող էր ցանկացած ազգի մարմնացում լինել»: Ի դեպ, Տատյանայի դերը խաղում է Բերտոլուչիի վերջին ֆիլմում աչքի ընկած Լիվ Թայլերը:

Նկարահանումներից առաջ, որ կսկսվեն մարտին, Ֆայնսը մեկնել է Միխայլովսկոյե՝ Պուշկինյան ակունքների հետ հաղորդակցվելու եւ տեղանքում կողմնորոշվելու համար: Թեպետ Պուշկինը համարվում է անթարգմանելի եւ խորապես ազգային երեւույթ, դերասանը պատրաստվում է փոխել այդ համոզումը:

Ա. Գ.

digitised by A.R.A.R.@

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Անդրե Աղասի. «Ունեմ նպատակ, որին նվիրված եմ»

Մելբուռնում անցկացվում է թենիսի Ավստրալիայի բաց առաջնությունը, որը «Մեծ սաղավարտ» շարքի չորս մրցաշարերից առաջինն է։ Մրցաշրջանը լավ սկսելու ցանկությունը, ինչպես մրցանակային խոշոր հիմնադրամը (5 մլն 700 հազար դոլար), շատերին է գրավել Մելբուռն։ Տղամարդկանց ուժեղագույն թենիսիստներից հանդես չի գալիս միայն ռուսաստանցի Եվգենի Կաֆելնիկովը. պատճառը վնասվածքն է։ Նույն պատճառով կանանց մրցաշարին մասնակցելուց հրաժարվեցին այնպիսի ճանաչված թենիսիստուհիներ, ինչպիսիք են Շտեֆի Գրաֆը (Գերմանիա), Յանա Նովոտնան (Չեխիա), Մերի-Ջո Ֆեռնանդեսը, Մոնիկա Սելեշը (ԱՄՆ)։

Անցկացված խաղերից հետո շատ անակնկալներ են գրանցվել։

Հաջող է խաղում ուժեղագույնների շարքը վերադարձած Անդրե Աղասին, որի հետ հարցազրույցը թարգմանաբար արտատպում ենք «Սովետսկի սպորտ» թերթից։

Նրան սպասում էին, եւ նա եկավ։ Անդրե Աղասին կրկին Մելբուռնում է, եւ, թեեւ նրա ներկայիս գործակիցը շատ ցածր է, խաղը լավատեսության առիթ է տալիս։ Նախկինում աշխարհի թիվ 1 ռակետը անցյալ տարվա 13 մրցաշարերից 9-ի հենց մեկնարկում դուրս մնաց պայքարից։ 13 տարվա ընթացքում առաջին անգամ նա ոչ մի մրցաշարում եզրափակիչ չմտավ։ Եվ երբ թվաց, թե նրա թոշակի անցնելու ժամանակն է, Աղասին որոշեց ամեն ինչ սկսել նորից եւ սկսեց «Չելենջեր» մրցաշարերից՝ երկրորդական պրոֆեսիոնալ մրցաշարերից, որոնց մրցանակային հիմնադրամը հազվադեպ է 100 հազար դոլարի հասնում։ Ընթացքում Աղասին ազատվեց 10 կգ քաշից եւ զարգացրեց մկանները։ Դժվար է պատկերացնել, թե Ուիմբլդոնի չեմպիոնն այդ բանն արել է հանուն փողի. միայն որպես մրցանակ Աղասին 13 մլն դոլար է վաստակել, իսկ «Նայքի» հետ պայմանագրերն ավելի շատ զրոներ ունեն, քան մյուս թենիսիստների պայմանագրերը։ Նրա կինը՝ Բրուք Շիլդսը, հոլիվուդյան կինոաստղը, նույնպես նյութական օգնության կարիք չունի։ Աղասին ասում է, որ վերադարձել է արվեստի նկատմամբ ունեցած սիրուց։ Այդ սիրուց, թե ծանծրույթից՝ այնքան էլ կարեւոր չէ։ Գլխավորն այն է, որ նա կենտրոնական խաղադաշտում է։

– Որքանո՞վ էր դժվար խաղալ «Չելենջեր» մրցաշարերում։

– Այդ մասին արդեն հարցրել են թենիսիստ գործընկերներս՝ արժանին մատուցելով մի աստիճանով ցած իջնելու եւ երկրորդական մրցաշարերում խաղալու իմ պատրաստակամությունը։ Ինձ համար այդ քայլը թելադրված էր նախ եւ առաջ գործնական պատճառներով՝ թենիս խաղալը շարունակելու իմ ցանկությամբ։ Դրա համար պետք էր գտնել իմ մակարդակի երիտասարդների, պայքարել նրանց հետ ու հաղթել նրանց։ Ցանկացած հաղթանակ քաղցր է։ Թեկուզ դրանք տարել եմ համալսարանական խաղադաշտերում, թեկուզեւ նույնիսկ հարկադրված էի ցուցատախտակների վրա խաղի հաշիվը ինքս փոխել։

– Ի՞նչ կարծիքի եք այդ մրցաշարերում թենիսի մակարդակի մասին։

– Լավ խաղացողներ բավականին թվով կան որակավորման ցանկացած խմբում։ Որպեսզի խաղդ կարգավորես, պետք է գնաս քայլ առ քայլ։ Այժմ ես այդ ճանապարհին զգալիորեն առաջ եմ շարժվել երկու ամիս առաջվա համեմատությամբ։ Իսկ դա խոսում է նախագծված պլանի եւ «Չելենջեր» մրցաշարերում թենիսի որակի օգտին։

– Դուք զգալիորեն ավելի ձգված տեսք ունեք, քան նախորդ տարիներին։

– Հոկտեմբեր ամսից սկսած պարապում եմ օրվա մեջ երկու անգամ։ Ջիլ Ռեյեսը (Աղասիի ընդհանուր ֆիզպատրաստականության մարզիչը) ինձ վրա լավ է աշխատել։ Կարեւորը ծանր աշխատանքն է, եւ միայն դա։ Ամեն ինչի համար պետք է վճարել, այդ թվում նաեւ սեփական վատ ֆիզիկական մարզավիճակի համար։ Բայց եթե համապատասխան մարզումային ծանրաբեռնվածություն տաս մարմնիդ, նա քեզ կպարգեւատրի ջանքերիդ համար։ Իմ խաղի հիմքն արագությունն է։ Եթե ես ֆիզիկապես պատրաստ չեմ ու վատ եմ շարժվում խաղադաշտում, այդ դեպքում չեմ կարող դրսեւորել խաղիս ուժեղ կողմերը. այն է՝ վերահսկել միավորի խաղարկումը, արագորեն մոտենալ գնդակին, շեշտակի հարվածել՝ գտնելով մրցակցի թույլ տեղը։ Եթե ես վատ եմ շարժվում ու անցնում եմ պաշտպանության, խաղադաշտում բոլորովին ուրիշ խաղացող է հայտնվում։

– Նախկինում աշխարհի առաջին ռակետներից շատ քչերը, խաղի մեջ անկում ապրելով, պատրաստ են եղել իջնել երկրորդական մրցաշարերի մակարդակին, որպեսզի ամեն ինչ նորից սկսեն։ Ինչո՞ւ դուք որոշեցիք, որ ռակետը պատից կախելու ժամանակը դեռ չի եկել։

– Այդ հարցի պատասխանը ես երկու մասի կբաժանեի։ Առաջինը՝ հարց ինքս ինձ. դա ուզո՞ւմ եմ։ Թենիս խաղալու ներկայիս ցանկությունը գալիս է հոգուս այնպիսի անկյունից, որի գոյության մասին նախկինում չգիտեի։ Խաղից հաճույք ստանալ. սա է ներկայիս իմ տրամադրվածությունը։ Շատ բաների միջով եմ անցել, շատ բաներ եմ տեսել եւ կասեմ, որ իմ մեջ լցված էներգիան լավատեսության հիմքեր է տալիս։ Դա մարտակոչ է, եւ ես պատրաստ եմ հաղթահարել ցանկացած խոչընդոտ։

– Իսկ հարցի երկրո՞րդ մասը։

– Այն կայանում է նրանում, որ ազնվորեն հարցնես քեզ, իսկ դու ուզո՞ւմ ես ընդհանրապես վերադառնալ։ Պատասխանը շատ շուտ հետեւեց։ Ես մտածեցի, որ դեռ 27 տարեկան եմ, ֆիզիկական լավ վիճակում, իսկ եթե կարող եմ ֆիզիկապես ավելի ամրանալ, ապա պատճառներ չկան, որպեսզի չկարողանամ ավելի լավ խաղալ։ Այլ հարց է՝ պաշարս արդյո՞ք բավարար է ժամանակակից թենիսում ընդգրկվելու համար։ Առաջին «հնգյակը» ինձ այնքան էլ անհասանելի չի թվում. այնտեղ են այն տղաները, որոնց խաղին ծանոթ եմ երկար տարիներ։

– Դուք ձեր վճիռը ինքնուրո՞ւյն կայացրեցիք, թե՞ խորհրդակցեցիք որեւէ մեկի հետ։

– Դժվար է ի մի բերել այն բոլոր զգացմունքները, որոնք ես ապրեցի, բայց կասեմ, երբ մի երկու տարի առաջ Ավստրալիա եկա իբրեւ աշխարհի թիվ 2 ռակետ, մտքերս անսահման հեռու էին թենիսից, եւ ոչ ոք դա չգուշակեց։ Այժմ հակառակ իրավիճակ է։ Իմ գործերը, առաջին հայացքից, բավականին վատ են, բայց ես ունեմ նպատակ, որին նվիրված եմ, եւ ամեն ինչ պետք է կարգավորվի։

– Ինչպիսի՞ն է այդ նպատակի կոնկրետ արտահայտումը, ինչպիսի՞ արդյունքների պետք է հասնեք, որպեսզի այս տարին հաջող համարեք։

– Կոնկրետ նպատակները դեռ պետք է որոշել։ Բայց այս ամռանը ուզում եմ զգալ, որ ընկնելով «Մեծ սաղավարտի» մրցաշար, կարող եմ դրանցում հաղթել։ Ես ուզում եմ վերադառնալ, նշանակետս շատ բարձր է, բայց ժամանակային շրջանակներով ինձ չեմ սահմանափակում։

ՍԵՂԱՆԻ ԹԵՆԻՍ

Առաջին անգամ առաջինը

21-ամյա բելառուս սեղանի թենիսիստ Վլադիմիր Սամսոնովն առաջին անգամ գլխավորեց համաշխարհային դասակարգման ցուցակը։ Սեղանի թենիսի միջազգային ֆեդերացիայի (ՅՏՏՖ) վերջերս հրատարակած ռեյտինգում նա առաջ է անցել չինացի Կոնգ Լինխուիից։ Երրորդ տեղում է Զորան Պրիմորացը (Խորվաթիա)։ Այնուհետեւ հաջորդում են հանրահայտ Յան-Ուվե Վալդները (Շվեդիա), Լու Գուոլյանը (Չինաստան)։

Սամսոնովն անցյալ տարի Անգլիայի Մանչեսթր քաղաքում անցկացված աշխարհի առաջնությունում անհատական խաղերում արծաթե մեդալ նվաճեց՝ եզրափակիչում չեմպիոնի կոչումը զիջելով Վալդներին։ Դրանից հետո նա մի շարք տպավորիչ հաղթանակներ է տարել աշխարհի ուժեղագույն թենիսիստների նկատմամբ։ Այժմ բելառուս մարզիկը հանդես է գալիս գերմանական «Բորուսիա» (Դյուսելդորֆ) թիմի կազմում, որը բազմիցս նվաճել է եվրոպական չեմպիոնների գավաթը։

Կանանց դասակարգման ցուցակի վերին երեք հորիզոնականներն ավանդաբար զբաղեցնում են չինուհիները՝ Դեն Յապինը, Լի Ցուն եւ Վան Նանը։

ՇԱԽՄԱՏ

Կարեն Մովսիսյանի հաղթարշավը

Գրոսմայստեր Կարեն Մովսիսյանը Լինարեսի միջազգային մրցաշարում գերազանց ելույթ ունենալուց հետո մեծ վերելքով է խաղում նաեւ Ուբեդայում անցկացվող խոշոր շախմատային մրցապայքարում, որի 150 մասնակիցների մեջ ավելի քան 30 հանրաճանաչ գրոսմայստերներ կան։ Երրորդ տուրում հայ շախմատիստը տարավ երրորդ անընդմեջ հաղթանակը եւ այժմ աղյուսակը գլխավորող մասնակիցներից մեկն է։ Այդ օրը մեր պատվիրակներից հաղթանակներ տարան նաեւ Լեւոն Արոնյանը, Վիգեն Միրումյանը, Աշոտ Նադանյանը, Վարուժան Հակոբյանը։ Նրանք բոլորը, ինչպես նաեւ երրորդ տուրում անհաջողություն կրած Կարեն Ասրյանը եւ Արա Մինասյանը 2-ական միավորով տեղ են զբաղեցնում աղյուսակի վերին մասում։ Գ. Հ.

Ավագ Ջորկաեֆի թեկնածությունը նույնպես կքննարկվի ՀՖՖ նիստում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՅՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ։ Հայաստանի ֆուտբոլի ֆեդերացիայի նախագահ Արմեն Սարգսյանը Արմենպրեսի թղթակցի հետ զրույցի ժամանակ հաստատեց, որ շուտով ֆեդերացիայի նիստը պետք է քննարկի ՀՀ ֆուտբոլի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզչի նշանակման հարցը։ Ըստ որում թեկնածուների թվում է նաեւ Ջորկաեֆ ֆուտբոլային հայտնի ընտանիքի հայրը՝ Ա. Ջորկաեֆը։

ԲԱՍԿԵՏԲՈԼ

Կստեղծվի նոր Եվրալիգա

Բասկետբոլի միջազգային ֆեդերացիան (ՖԻԲԱ) մտադիր է մինչեւ 2000 թվականը Եվրոպայում ստեղծել բարձրագույն լիգա։ Գլխավոր նպատակն է մրցակցություն ստեղծել բասկետբոլի ազգային ասոցիացային (NBA)։

ՖԻԲԱ-ի՝ Մյունխենում գտնվող շտաբ-բնակարանում կհավաքվեն եվրոպական առաջատար ակումբների նախագահները, որոնք կքննարկեն արդեն երկրորդ մրցաշրջանը գոյություն ունեցող Եվրալիգայի ապագան։ Նախատեսվում է, որ այդ հանդիպման ժամանակ կստեղծվի «Եվրալիգա-2000» աշխատանքային խումբը։

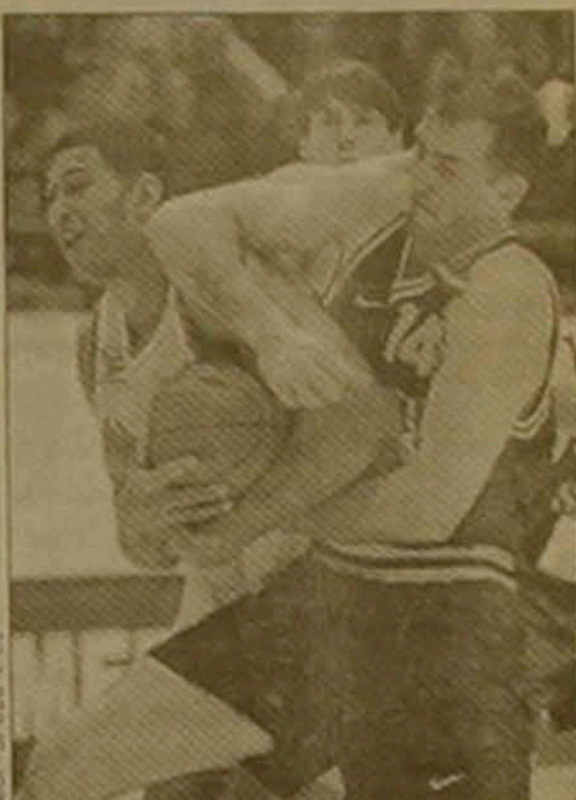

Ինչպիսի՞ն է նախատեսվում լիգան։ Այն կազմված կլինի 24 թիմերից (յուրաքանչյուր երկրից՝ երկուսից ոչ ավելի)։ ՖԻԲԱ-ն ընդգծում է, որ Եվրալիգայի մասնակիցները կընտրվեն միայն մարզական սկզբունքով։ Հունաստանի, Թուրքիայի, Իտալիայի ու Իսպանիայի հարուստ ակումբներն արդեն ոչ մի նոր բան առաջարկել չեն կարող։ Այդ իսկ պատճառով ՖԻԲԱ-ն մտադիր է ընդառաջել ոչ բասկետբոլային այնպիսի երկրներին, ինչպիսիք են Անգլիան, Հոլանդիան, Շվեդիան, Նորվեգիան, Ֆինլանդիան եւ նույնիսկ Լյուքսեմբուրգը։

Պահանջները կվերաբերեն դահլիճներին, կառի միջոցներին, հյուրանոցներին եւ այլն։ Կարեւոր են նաեւ հովանավորների, գովազդի հարցերը։ [illegible] նել Եվրալիգայի խաղերի հեռուստահեռարձակման իրավունքները։

Գեղասահորդները՝ կինոդերասաններ

Վերջերս Իտալիայում անցկացված եվրոպական առաջնության օրերին զուգամարտերի գեղասահքի օլիմպիական չեմպիոնուհի Օքսանա Գրիշչուկը, որը վերցրել է Պաշա անունը, ամերիկացի կինոպրոդյուսեր Ջոն Ֆրանկենհայմերից հրավեր ստացավ կինոյում նկարահանվելու։ Բանն այն է, որ հատուկ նրա համար գրված սցենարով ֆիլմում նկարահանվելու մասին պայմանավորվածություն կար դեռեւս ամռանից։ Որոշված է, որ նրա խաղընկերը կլինի հանրահայտ Ռոբերտ դե Նիրոն։ Սակայն Պաշան հրաժարվեց, քանի որ նկարահանումները նախատեսված են փետրվարի 10-17-ը, այսինքն՝ Նագանոյի օլիմպիադայի օրերին։ Ահա թե Գրիշչուկն ինչ ասաց այդ մասին. «Փաստորեն ես ընտրություն չունեի, քանի որ այժմ իմ գլխավոր նպատակը՝ օլիմպիադայում երկրորդ ոսկե մեդալ նվաճելն է։ Իսկ հետո արդեն կարելի է մտածել «Անուրջների ֆաբրիկայում» դերասանական կարիերայի մասին»։ Գրիշչուկը մտադիր է երեք տարի հետո նվաճել կինոյի ամենահեղինակավոր մրցանակը՝ «Օսկարը»։ Իսկ առայժմ կինոն թող սպասի։

Իսկ երկու նույնպես հայտնի գեղասահորդներ՝ սպորտային զույգերի մրցումներում Եվրոպայի չեմպիոններ դարձած Ելենա Բերեժնայան ու Անտոն Սիխարուլիձեն արդեն նկարահանվում են։ Օլիմպիական խաղերի, աշխարհի առաջնությունների բազմակի հաղթող Եկատերինա Գորդեեւան, մեկ տարի առաջ հենց սահադաշտում մահացած իր ամուսնու եւ գեղասահքի զուգընկեր Սերգեյ Գրինկովի հիշատակը հավերժացնելու համար, կինոֆիլմ է նկարահանում։ Այն Եկատերինայի եւ Սերգեյի հանդիպման, նրանց սիրո, մարզական պարապմունքների ու մրցելույթների մասին է։ Ֆիլմը նկարահանվում է ԱՄՆ-ում, Եկատերինա Գորդեեւայի միջոցներով։ Հենց Գորդեեւան էլ գլխավոր դերերում նկարահանվելու համար հրավիրել է Բերեժնայային ու Սիխարուլիձեին։ «Այդ ֆիլմում մեծ մարզիկների դերերում նկարահանվելը մեզ համար ոչ միայն մեծ պատիվ է, այլեւ ճակատագրի պարգեւ», ասում են Ելենան եւ Անտոնը։

Ծանր վնասվածքից հետո կրկին խաղադաշտ է վերադարձել անգլիացի նշանավոր ֆուտբոլիստ Ալան Շիրերը

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՍԻԹՂԵՍԿԱՆ

Պետդուման վավերացրեց Հայաստանի եւ Ադրբեջանի հետ բարեկամության պայմանագրերը

ՄՈՍԿՎԱ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանի Պետական դումայի պատգամավորներն այսօր գործնականում միաձայն վավերացրին երկու կարեւոր միջազգային պայմանագիր. ՌԴ-ի եւ Հայաստանի Հանրապետության միջեւ բարեկամության, համագործակցության եւ փոխադարձ օգնության պայմանագիրը եւ ՌԴ-ի եւ Ադրբեջանի Հանրապետության միջեւ բարեկամության, համագործակցության եւ փոխադարձ անվտանգության պայմանագիրը:

Պայմանագրերի տեքստերը ներկայացրած նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչ, ՌԴ փոխարտգործնախարար Բորիս Պաստուխովը եւ ԱՊՀ գործերի կոմիտեի նախագահ Գեորգի Տիխոնովը պատգամավորներին հաստատակամորեն կոչ արեցին քվեարկել երկու փաստաթղթերի վավերացման օգտին, քանի որ հակառակ դեպքում դա կարող է Անդրկովկասում հանգեցնել անկայունության սաստկացման եւ, հնարավոր է, նոր պատերազմի: Նրանց խոսքերով, երկու պայմանագրերը պաշտպանելու համանման խնդրանքներ են հայտնել նաեւ երկու պետությունների դեսպանները:

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ի հաղորդման համաձայն, քննարկման ընթացքում նշվեց, որ Ռուսաստանի հարաբերությունները Անդրկովկասյան երկու պետությունների հետ չի կարելի համարել լրիվ նույնական, ուստի չեն կարող սիմետրիկ լինել նաեւ պայմանագրերը: Մասնավորապես, համագործակցության ռազմական մասը երկու փաստաթղթերում տարբեր է գրված: Խոսելով Հայաստանի հետ պայմանագրի մասին՝ Բորիս Պաստուխովը նշեց, որ այն «արտահայտում է միմյանց էլ ավելի մոտ լինելու երկու ժողովուրդների կամքը»: «Հայաստանն ավելի մոտ է Ռուսաստանի հետ համագործակցությանը», խոստովանեց նա: Միեւնույն ժամանակ երկու ելույթ ունեցողները նշեցին, որ վերջին ժամանակներս շրջադարձ է նկատվում դեպի Ադրբեջանի հետ Ռուսաստանի համագործակցության ընդլայնումը:

Նախագահի պաշտոնական ներկայացուցիչն ընդգծեց, որ Հայաստանի հետ պայմանագրի ստորագրումը «սուր հակազդեցություն հարուցեց մի շարք պետություններում, ամենից առաջ Ադրբեջանում»: Ադրբեջանցի որոշ քաղաքական գործիչներ դրանում տեսան Ռուսաստանի եւ Հայաստանի ռազմական դաշինքի ձեւակերպում: Այժմ, նրա խոսքերով, բացատրական աշխատանքի շնորհիվ «կրքերը համեմատաբար հանդարտվել են»: Նա նշեց, որ ռազմական համագործակցության մասին հոդվածներում ձեւակերպումները շատ կշռադատված են: Իմանալով, որ ադրբեջանական կողմում կարող են առարկություններ ծագել, Ռուսաստանը նրանց առաջարկել է պայմանագրում ռազմական մասը կրկնել Հայաստանի հետ ստորագրված պայմանագրից: Սակայն Ադրբեջանը դրանից հրաժարվել է, հայտնեց նա:

Արդյունքում պայմանագրերը որոշ չափով տարբեր են ստացվել: Այսպես, ՌԴ-ի եւ Հայաստանի միջեւ բարեկամության պայմանագրում կողմերը մտադրություն են հայտնում «միմյանց հետ սերտորեն փոխգործակցել ՌԴ-ի եւ Հայաստանի Հանրապետության ինքնիշխանության, տարածքային ամբողջականության պաշտպանության եւ անվտանգության ապահովման գործում», «իրենց մատչելի բոլոր միջոցները համատեղ ձեռնարկել խաղաղությանն սպառնալիքի վերացման կամ ցանկացած պետության կողմից իրենց դեմ ագրեսիայի ակտերին հակազդելու համար», «ընդլայնել ազգային զինված ուժերի փոխգործակցությունը» եւ այլն:

Ռուս-ադրբեջանական պայմանագրում դատապարտվում է «անջատականությունն իր բոլոր դրսեւորումներով» եւ անջատողական շարժումները չպաշտպանելու պարտավորություն է բովանդակվում: Կողմերը պարտավորվում են «չմասնակցել ռազմական, տնտեսական եւ ֆինանսական բնույթի որեւիցե գործողության», որն ուղղված կլինի մյուս կողմի դեմ: Կողմերից յուրաքանչյուրը «ճանաչում եւ հարգում է այն միջոցները իննքնուրույն որոշելու եւ իրականացնելու մյուս կողմի իրավունքը, որոնք նպատակամղված են իր ինքնիշխանության, տարածքային ամբողջականության, սահմանների անձեռնմխելիության եւ պաշտպանունակության պաշտպանությանը»:

Ալիեւը վերացնելու է մահապատիժը

ԲԱՔՈՒ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը հունվարի 22-ին հայտարարել է երկրում մահապատիժը վերացնելու մասին, հաղորդում է «Ինտերֆաքս» գործակալությունը: Զանգվածային լրատվամիջոցների համար հատուկ հայտարարության մեջ նա հաղորդել է, որ մտադիր է դիմել Ադրբեջանի խորհրդարան եւ «չի կասկածում, որ նա հավանություն կտա այդ որոշմանը»:

Ներկայումս, հայտնել է Ալիեւը, Ադրբեջանում պատժի առավելագույն չափի է դատապարտված 128 մարդ: Նրանց թվում են ինչպես չարամիտ հանցագործներ, այնպես էլ մարդիկ, որոնք մեղադրվում են հայրենիքի դավաճանության, պետական հեղաշրջում կատարելու փորձերի մեջ: «Չնայած դրան, ես որոշեցի դիմել այդ մարդասիրական քայլին», ընդգծել է նախագահը: Նա նշել է, որ մահապատիժը կփոխարինվի ազատազրկման երկար ժամկետներով:

Հ. Ալիեւը հիշեցրել է, որ 1993 թ. հունիսից, իր իշխանության գալու պահից ի վեր, Ադրբեջանում մահապատիժներ չեն իրականացվել: Ինչպես նշել է նախագահը, 1988 թ. Ադրբեջանում մահապատժի է ենթարկվել 5 մարդ, 1989-ին՝ 6, 1990 թ. 3 մարդ: Այնուհետեւ որոշ ժամանակ մահավճիռները չեն իրագործվել, սակայն, ըստ Հ. Ալիեւի տեղեկությունների, 1992-1993 թթ. Աբուլֆազ Էլչիբեյի կառավարման ժամանակամիջոցում մահապատժի է ենթարկվել 8 մարդ, իսկ մեկը մահացել է մինչեւ դատավճռի իրագործումը:

Մահապատժի վերացումը Եվրոպայի խորհրդին Ադրբեջանի անդամակցության պայմաններից մեկն է, եւ հիմա երկրում տեղի է ունենում այդ կազմակերպության չափանիշներին օրենսդրությունը համապատասխանեցնելու գործընթացը:

ԼՈՒՐԵՐ

«Գազպրոմը»՝ 91-րդ տեղում

22 ՀՈՒՆՎԱՐ, «ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ», ՌԿ: Ըստ «Ֆայնենշըլ թայմս» բրիտանական թերթի, աշխարհի 500 խոշորագույն ընկերությունների ցուցակը գլխավորում է ամերիկյան «Ջեներալ էլեկտրիկը», այնուհետեւ գալիս են բրիտանա-հոլանդական «Շելը» եւ ամերիկյան 3 հսկաները՝ «Մայքրոսոֆթը», «Էքսոնը» եւ «Կոկա-կոլան»: Ռուսաստանյան «Գազպրոմն» այդ ցուցակում զբաղեցնում է 91-րդ տեղը:

Ջրհեղեղները ավերածություններ են անում արեւմտյան Թուրքիայում

ԱՆԿԱՐԱ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Երկու օր շարունակ տեղացած տեղատարափ անձրեւները ջրհեղեղներ են առաջ բերել արեւմտյան Թուրքիայում, որի հետեւանքով, նախնական տվյալներով, մեկ մարդ է զոհվել, հաղորդել է թուրքական «Անատոլու» գործակալությունը:

Փոթորկի հետեւանքով մեծապես վնասվել, իսկ որոշ շրջաններում ամբողջությամբ ավերվել են եկամտի խոշոր աղբյուրներ հանդիսացող բազմաթիվ ջերմոցներ: Փոթորիկը մեծ վնասներ է պատճառել նաեւ էլեկտրական լարերին եւ հեռախոսագծերին:

Իզմիրում, որտեղ ջրի բարձրությունը հասել է 2.5 մ-ի, փրկարարները ռետինե նավակներ են օգտագործել քաղաքի բնակիչներին օգնության հասնելու համար:

Ստորգետնյա ցնցում Իրան-Թուրքիա սահմանամերձ շրջանում

ԵՐԵՎԱՆ, 23 ՀՈՒՆՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Այսօր տեղական ժամանակով 16 անց 32 րոպեին սեյսմիկ պաշտպանության ազգային ծառայության դիտակայանները գրանցել են երկրաշարժ, որի էպիկենտրոնը գտնվում է Իրան-Թուրքիա սահմանամերձ շրջանում Մակու քաղաքից հյուսիս արեւմուտք, 50 կմ հեռավորության վրա: Ուժգնությունը, ըստ Ռիխտերի սանդղակի, կազմում է 4 մագնիտուդ (5 բալ):

ADANA COMMERCIAL BANK

ԻՆՉՊԵՍ ԴՐԱՄԱԿԱՆ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

«Ադանա» բանկը հայտարարում է Հայաստան շտապ փոխանցումներ կատարելու ասպարեզում ծառայությունների ոլորտի ընդլայնման մասին: Այսուհետ 24 ժամվա ընթացքում ձեզ կարող են փոխանցումներ կատարել աշխարհի ցանկացած կետից եւ գործնականորեն Ռուսաստանի բոլոր տարածաշրջաններից՝ «Ադանա» բանկի, «Կրեդիտ-Մոսկվա» բանկի եւ Ռուսաստանի Արտաքին առեւտրի բանկի (Վնեշտորգբանկ) մասնաճյուղերի թղթակցական ցանցի միջոցով:

Մոսկվայից եւ Սանկտ Պետերբուրգից դրամական փոխանցումների իրականացման տոկոսադրույքը՝ 1%: Ռուսաստանի տարածաշրջաններից տոկոսադրույքը՝ 1% կամ առնվազն 10 դոլար:

Ձեզ սպասում ենք հետեւյալ հասցեներով՝

Մոսկվայում՝ «Կրեդիտ-Մոսկվա» ԲԱԲ
Մոնետչիկովսկի 6-րդ նրբանցք, 8 (մետրոյի «Պավելեցկայա» կայարան): Հեռ. 237-55-93, 233-42-43
Սանկտ Պետերբուրգում՝ «Կրեդիտ-Մոսկվա», «Սանկտ-Պետերբուրգսկի» մասնաճյուղ
Սադովայա փող., 54 (մետրոյի «Սադովայա» կայարան):
Հեռ. 310-19-67, 310-13-69
Երեւանում՝ «Ադանա» բանկ
Հայաստանի Հանրապետություն, Երեւան, Նալբանդյան 5:
Հեռ./Ֆաքս՝ +(885)39 07157, +(885) 2 585980
Տելեքս՝ (64) 243340 ADANA SU

ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՌԵՎՏՐԻ ԲԱՆԿԻ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

Սանկտ-Պետերբուրգ, Բոլշայա Մորսկայա փ. 29	հեռ. (812)	312-78-00
Բլագովեշչենսկ, Սովետսկիյ նրբ. 65/1	հեռ. (4162)	42-10-47
Խաբարովսկ, Մոսկովսկայա փ. 7	հեռ. (4212)	33-58-13
Վիբորգ, Կրեպոստնայա փ. 16	հեռ. (81278)	2-53-02
Նախոդկա, Շկոլնայա փ. 19	հեռ. (42366)	4-69-71
Նովոռոսիյսկ, Սովետների փ. 47	հեռ. (86134)	5-74-14
Սոչի, Կարլ Լիբկնեխտի փ. 10	հեռ. (8622)	92-73-35
Կրասնոյարսկ, Լենինի փ. 143	հեռ. (3912)	21-85-29
Իրկուտսկ, Սվերդլովի փ. 40	հեռ. (3952)	24-16-72
Ստավրոպոլ, Կոմինտերնի փ. 7	հեռ. (8652)	26-17-54
Կալինինգրադ, Բոլնիչնայա փ. 5	հեռ. (0112)	34-05-00

ԱՐԱԳ ՆԻՀԱՐՈՒՄ
առանց դիետայի եւ ֆիզիկական վարժությունների, անվնաս եւ արդյունավետ
30 օրում 5-15 կգ:
Հեռ. 22-04-90
ժամը 9-22

ՀԱՆՈՒՆ ԱՍՏԾՈ

Իրանի Իսլամական Հանրապետության դեսպանությունը մտադիր է Իսլամական հեղափոխության հաղթանակի 19-րդ տարեդարձի առթիվ եւ Այգաբացի տասնօրյակի շեմին (փետրվարի 1-11-ը) կազմակերպել նկարչության մրցույթ՝ «Իրանը հայ մանուկների եւ պատանիների աչքերով» խորագրով: Մրցույթին մասնակցելու համար 7-15 տարեկան մանուկներն ու պատանիները կարող են մինչեւ սույն թվականի փետրվարի 9-ը իրենց նկարչական աշխատանքները ներկայացնել Երեւանում ԻԻՀ դեսպանություն՝ Երեւան, Կոմիտաս, Բուդաղյան փողոց 1:

Առաջին երեք տեղերը զբաղեցրած անձինք կստանան թանկարժեք նվերներ, իսկ մնացած բոլոր մասնակիցներին կտրվի պատվոգիր:

ԵՐԵՎԱՆՈՒՄ ԻՐԱՆԻ ԻՍԼԱՄԱԿԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԴԵՍՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԲԱԺԻՆ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Արտասահմանյան ընկերությունը կարիք ունի հաշվապահի, որն ունի հաշվապահական կրթություն եւ մասնագիտական փորձ: Վարձատրությունը բավարար է: Կոմպյուտերի, անգլերենի կամ պարսկերենի իմացությունը ցանկալի է:

Զանգահարել՝ **56-43-48** **56-43-68**

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

առանձնատուն, 80 քառ. մ նկուղ-ավտոտնակով եւ երկու բնակելի հարկով (առանց ներքին հարդարանքի), «Զվարթնոց» կինոթատրոնի մոտակայքում (Մոնումենտ): Կա նաեւ մրգատու ծառերով փոքրիկ այգի:

Զանգահարել՝ 27 22 57 ժամը 10-16, 58 33 26 ժամը 18-23

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵՂԵԿԱՏՈՒ - ՏԵՂԵԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ
հեռախոսով (589167, 581351) - պարբերաբար հրատարակվող տեղեկագրերով - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminco.com/spyur)

«Տիգրան Մեծ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունեաց 2, Գրանցման թիվ 65, Դասիչ 69149, Պատվեր 745, Տպաքանակը 3000, Ստորագրված է տպագրության 23. 01. 1998, Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@